Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ◆ 14 апрель 1970 йил, сешанба ◆ № 87 (14.553). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ ХАРЬКОВДА

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Харьков областига ва Серго Оржоникидзе номидаги Харьков трактор заводи коллективига ҳукумат мукофотларини топширмоқ учун 12 апрелда Москвадан Харьковга жўнаб кетди.

* * *

Ўртоқ Л. И. Брежнев шу куниёқ Харьковга етиб келди. (ТАСС).

ШАВКАТЛИ МЕҲНАТ УЧУН МУКОФОТЛАР

Тошкентдаги В. И. Ленин номли электрон техника заводининг меҳнаткашлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети ўзларининг корхонасини Ленин юбилейи Фахрий ёрлиғи билан мукофотлаганликлари ҳақидаги хабарни зўр кўтаринки руҳ билан кутиб олдилар. 13 апрелда бўлиб ўтган кўп кишилик митинг ана шу воқеага бағишланди. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов тўпланганларнинг гулдурос давомли қарсаклари остида мукофотни топширди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ё. С. Насриддинова 13 апрелда Тошкент «Юлдуз» тикув фирмасининг коллективига Ленин юбилейи Фахрий Ёрлиғини топширди. КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС корхона меҳнаткашларини юбилей олди мусобақасида қўлга киритган муваффақиятлари учун мукофотладилар

* * *

Республикада юбилей олди мусобақасининг ташаббускорлари бўлган В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводининг меҳнатчилари ўз мажбуриятларини шараф билан бажардилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов 13 апрелда коллективга КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг юксак мукофоти — Ленин юбилейи Фахрий Ёрлиғини топширди.

* * *

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС Сурхондарё областидаги «Таллимарон» совхози коллективини меҳнатда ажойиб ютуқларга эришганликлари учун Ленин юбилейи Фахрий Ёрлиғи билан мукофотладилар. Совхозда ана шу шонли воқеага бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Н. М. Матчонов коллективга Фахрий Ёрлиқни топширди.

* * *

«Висотстрой» трестининг 1-қурилиш бошқармаси коллективида катта воқеа: КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС бу коллективни Ленин юбилейи Фахрий Ёрлиғи билан мукофотладилар. 13 апрелда бу юксак мукофотни қурувчиларга Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. Р. Расулов топширди.

Ленин юбилейи Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланган коллективларнинг илғор ишчиларига «Шавкатли меҳнати учун» Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини нишонлаш юзасидан юбилей медаллари топширилди.

* * *

Ўтган шанба куни Тошкент театрларининг коллективларига Ленин юбилейи Фахрий ёрлиқларини топшириш маросими бўлиб ўтди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС Ҳамза номидаги Давлат академик драма театрининг коллективини Ленин юбилейи Фахрий ёрлиғи билан мукофотлаган эдилар. Бу ёрлиқни Ўзбекистон ССР маданият министри А. М. Қўчқоров топширди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, республика Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари совети Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат академик Катта театри коллективига берган Ленин юбилейи Фахрий ёрлиғини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов топширди. У шу бадиий коллективнинг энг яхши ходимларига берилган «Шавкатли меҳнати учун» юбилей медалларини ҳам топширди. Р. Н. Нишонов театр ходимларини самимий қутлади ва уларга янги муваффақиятлар тилади. (ЎзТАГ).

* * *

13 апрелда республика министрликлари ва идоралари ходимларининг катта бир группасига тантанали вазиятда «Шавкатли меҳнати учун» Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини нишонлаш юзасидан юбилей медаллари топширилди.

Медалларни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ё. С. Насриддинова топширди. Ё. С. Насриддинова мукофотланганларни табриклаб, уларга бундан кейинги ишларида муваффақиятлар тилади. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ЛЕНИНЧА МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

ЗАФАРЛАРИМИЗ ЮБИЛЕЙГА

ҚУВОНЧЛИ ТЕЛЕГРАММАЛАР

БУХОРОЛИКЛАР РАПОРТИ

Бухоро районининг азамат деҳқонлари юбилей олди мусобақасида ажойиб ғалабани қўлга киритдилар. Улар пландаги 19.510 гектар майдонга чигит экиб тамомлаганликлари тўғрисида ғалаба рапорти топширдилар. Шундан 1500 гектар ерга кенг қаторлаб чигит экилди.

Район пахтакорлари Ватан омборларига ўтган йили 44500 тонна «оқ олтин» ҳадя қилган эдилар. Бу йил эса 50 минг тонна пахта топширамиз, деб ваъда қилганлар.

«Маданият» колхози бу йил ҳам катта маррани белгилади. — ҳар гектар ердан 30 центнердан ҳосил кўтаришга қарор қилди. Райондаги «Янги турмуш» колхози ҳам, шунингдек, бошқа илғор хўжаликлар ҳам чигитни сифатли экиб юқори ҳосилни кўзламоқдалар.

ШАҲРИСАБЗЛИКЛАР ЧИГИТ ЭКИБ БЎЛИШДИ

ШАҲРИСАБЗ, 11 апрель. (ЎзТАГ). Шаҳрисабз районининг механизаторлари Қашқадарё областида биринчилардан бўлиб чигит экиб бўлишди. 16 минг 620 гектар ерга чигит экилди. Эрта экилган далаларда чигит ниш ура бошлади.

ЖАДАЛ СУРЪАТ

Ғузор районидаги Карл Маркс номли колхозда чигит экиш жадал суръат, аъло сифат билан давом эттирилмоқда. Республикада хизмат кўрсатган пахтакор Назар Мейлиқулов бошлиқ бригада экишни тугаллаш арафасида турибди. Бошқа бригадаларда ҳам чигит экиш яқин кунлар ичида ниҳоясига етказилади.

ЭКИШ ИЛҒОРЛАРИ

Андижон районидаги Свердлов номли колхоз азаматлари 775 гектар ернинг ҳар гектаридан камида 24 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун курашяптилар. Дала ишлари «Мажбурият олдингми, уни бажар!» деган шиор асосида ташкил этилган. Айниқса Абдураим Абдукаримов, Исмоилжон Абдуллаев, Қўчқорбой Хўжақулов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда чигит экиш авж олмоқда. Бу бригадалар экишни эрта-индин тугаллайдилар.

Колхоз механизаторлари чигитни қисқа муддатларда, агротехника қоидалари асосида экиб олиш учун вақтдан унумли фойдаланмоқдалар.

МОҲИР МЕХАНИЗАТОРЛАР

Рўзибой Отабоев билан Бурхон Гулбоев ўртоқлар Сирдарё районидаги «Правда» колхозининг пешқадам механизаторларидан ҳисобланади. Улар чигит экишда алоҳида ўрнак кўрсатишяпти, кунда 7-8 гектар ерга барака уруғи қадаб, мусобақада ғолиб чиқишяпти.

Ана шу механизаторлар хизмат қилаётган Омон Сафаров бошлиқ бригада чигит экишни туғаллай деб қолди.

ЧЎЛҚУВАРЛАР ҒАЙРАТИ

Мирзачўл районидаги «Партия XXIII съезди» совхозининг Тўйчи Файзуллаев бошлиқ бўлимида чигит экиш кучайтириб юборилди. Далада беш универсал сеялкаси бетиним ишлаб турибди. Уларнинг ҳар бири билан кунда 7-8 гектар майдонга барака уруғи қадалмоқда.

ИЛҒОР ЭКИПАЖ

Моҳир механизатор Мирзажон Камолов бошлиқ чигит экиш экипажи Избоскан районидаги «Ўзбекистон» колхозида шуҳрат қозонмоқда. Экипаж аъзолари кунда ўрта ҳисобда 7 гектар ерга чигит экишяпти.

Абдуфаттоҳ Асқаров, Муҳаммади Эртоев ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг далаларида меҳнат қилаётган экипажлар ҳам чигит экишда жасорат кўрсатмоқдалар.

КВАДРАТ-УЯЛАБ

Денов районидаги Охунбобоев номли колхоз пахтакорлари бу йил ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил етиштиришга сўз беришган. Бунинг учун чигит экишга барвақт киришилди. Асосий майдонларга чигит квадрат-уялаб экиляпти ва бу билан кўп миқдорда уруғ тежаб қолиняпти.

Чигит экишни барвақт тугаллаган Абдулла Эшболтаев. Ҳабибулла Бердиев, Хуррам Ортиқов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳадемай яшил квадратлар пайдо бўлади.

ҲАР ТОВУҚДАН 185 ТУХУМ

Сирдарё областидаги Гулистон паррандачилик совхози коллективи биринчи кварталда катта ютуқларни қўлга киритди. Шу сабабли паррандабоқарлар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, янги социалистик мажбурият қабул қилдилар. Улар юбилей йилида 30 тонна парранда гўшти етиштириш, ҳар бир товуқдан 185 тадан, жаъми 1 миллион дона тухум олишга аҳд қилдилар.

МАВЛОНБЕРДИ Оллобердиев бошлиқ бригада аъзолари Қарши районидаги Ульянов номли совхозда биринчилар қатори чигит экишга киришган эдилар. Механизаторлар ҳар бир соатдан унумли фойдаланиб, деярли ҳамма майдонларга чигит экиб бўлдилар. Суратда: тракторчи Ҳазрат Раҳимов ва сеялкачи Сайфулла Нарзуллаев сўнгги гектарларга чигит қадаётган пайт.

Р. Шияпов фотоси. (ЎзТАГ).

БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Пролетариатнинг буюк доҳийси В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб туҳфалар билан нишонлашга сўз берган Нурота районидаги Ленин номли совхоз коллективи беш йиллик план топшириқларини тўрт йилда бажариб қўйди.

Қўйлар ва қорамоллар туёғини кўпайтириш плани анча ошириб адо этилди. Совхозда беш йиллик пландаги 2660 тонна ўрнига 2800 тонна сут етиштирилди. Қоракўл тери тайёрлаш бўйича беш йилга мўлжалланган план ҳам ортиғи билан бажарилди.

Ҳозир чорвадорлар 1971 йил ҳисобига маҳсулот топширишяпти.

Х. ҚОЗОҚОВ.

ГЎЗАЛЛИК ВА НАФОСАТ

РЕСПУБЛИКАМИЗДА СССР ХАЛҚЛАРИ САНЪАТИ БАЙРАМИ БОШЛАНДИ

Мамлакатда 12 апрелдан 22 апрелгача буюк В. И. Ленин томонидан башорат қилиниб айтилган «Санъат халқникидир» деган шиор остида Совет Иттифоқи халқларининг санъат байрами ўтказилмоқда. 10 кун давомида бепоён мамлакатимизнинг ҳамма жойларида санъат тароналари баравж жаранглайди.

Бутун Иттифоқимизда ўтаётгани каби қуёшли диёримизда ҳам юбилей тантаналари бошланиб кетди.

Ўзбек диёрида Болтиқ бўйи республикалари санъат усталарининг куй ва қўшиқлари янграйди, жаҳонга машҳур «Берёзка» Давлат рақс ансамбли санъаткорларининг юксак маҳорат билан ижро этадиган рақслари томошабинлар дилини шод этса, Молдавиянинг «Мугурел» этнографик ансамбли ўзининг ранг-баранг программадаги концерт номерлари билан санъат байрамига ўзгача руҳ бахш этади.

Нафосат байрамида Совет эстрада санъатининг истеъдодли намояндалари ҳам қатнашадилар. Улар ўзларининг ёрқин маҳоратларини намойиш этиб, шодиёнага ўз ҳиссаларини қўшадилар.

Республикамиз шаҳар ва районлари шу кунлари чиндан ҳам байрам либосига ўралган. СССР халқларининг санъати байрами муносабати билан Ўзбекистонга номи машҳур бўлган санъат юлдузлари ташриф буюрадилар. Совет Иттифоқи халқ артисткаси Роза Богланованинг номини ким билмайди дейсиз. Арманистон ССР халқ артисти Артур Айдинян, Туркманистон ССР халқ артисткаси Роза Худойберганова, Қирғизистон ССР да ҳизмат кўрсатган артистлар Эстебес Турсуналиев, Меилкан Козубекова, Молдавия ССРда хизмат кўрсатган артист Ион Басслар аллақачон халқимизга жуда яқин таниш бўлиб қолишган. Ана шу санъат усталари байрамнинг азиз меҳмони бўлади.

Санъат байрами — баҳор байрами тобора гўзаллашиб бораётган пойтахт шаҳар Тошкентда зўр кўтаринкилик билан ўтади. Шаҳримизнинг барча концерт заллари, саҳналари санъаткорлар ихтиёрида бўлади. 10 кун давом этадиган нафосат байрамида республикамиз шаҳар ва районларида ҳаммаси бўлиб 200 дан ортиқ концерт берилади. Ун беш қардош республика санъаткорлари ўзбек ўлкасида улкан анжуманга йиғилишар экан, улар фақатгина ўз санъатларини, маҳоратларини намойиш этибгина қолмасдан, балки ленинча буюк қардошлик, биродарлик, ҳамкорликнинг юксак тантанасини ҳам намойиш этадилар.

ЎЗБЕКИСТОН ТАЖРИБАСИ БИЛАН ТАНИШМОҚДАЛАР

Венгрия Социалистик Ишчи партияси Марказий Комитети партия ва оммавий ташкилотлар бўлимининг мудири Матьяш Тот бошчилигида Венгрия Халқ Республикасидан келган бир группа партия, совет ва касаба союз ходимлари Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турибди.

Венгриялик дўстлар республика партия, совет ва касаба союз ташкилотларининг иш тажрибасини ўрганмоқдалар. Улар Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетида республика Министрлар Советида Ўзбекистон комсомол Марказий Комитетида қабул қилиндилар. Меҳмонлар Тошкентнинг янги қурилишлари билан танишиб чиқдилар, Ўзбекистон халқлари тарихи музейини бориб кўрдилар. Республика Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида бўлдилар, Навоий номидаги театрда «Муҳаббат тумори» балетини томоша қилдилар. Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозига бориб келдилар.

Венгрия вакиллари Ўзбекистон билан танишишни давом эттирмоқдалар. (ЎзТАГ).

БИРИНЧИ ШАНБАЛИКДАН — КОММУНИСТИК МЕҲНАТГА!

Ўзбекистонда коммунистик шанбалик чинакам меҳнат байрамига айланди.

Коммунистик шанбалик куни Намангандаги шоҳи ва костюмбоп газламалар комбинатининг коллективи яхши меҳнат қилди. Шу куни корхона 7 тонна калава ва 45 минг метр газлама ишлаб чиқарди. Бу одатдаги кунларда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотдан кўпроқдир. Кундузлик иш ҳақининг ҳаммаси беш йилликни барвақт бажариш фондига топширилди.

Ленинча шанбаликда Наманганнинг сал кам 40 минг аҳолиси қатнашди.

«Қаршистрой» бошқармасининг 8 минг кишилик коллективи эрталабдан бошлаб Қарши магистрал каналининг трассасига чиқди. Қақроқ чўлни ўзлаштирувчилар юбилей коммунистик шанбалигига яхши тайёргарлик кўрдилар. Улар ер қазувчи 300 та машинани, ҳамма бетон заводлари ва узелларини ишга солишди. Шу куни насос станцияларининг пойдеворига ётқизилган ҳамма бетон юбилей йилида тежалган бетондан эди. Механизаторлар эса тежалган ёнилғи билан мойлаш материаллари ишлатишди.

«Каршистрой» бўлинмаларининг коллективлари ҳам қурилиш материаллари комбинатини қуришда катта сув қувури, автомобиль йўли ётқизишда, Талимаржон ва Дўстлик посёлкаларини ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштиришда қатнашди.

Ленинча коммунистик шанбаликда Термиз дарё портининг 500 га яқин ходими қатнашди. Коммунистлар Алексей Дандин ва Николай Чихерняков бригадалари бир теплоходни бепул, тежалган материаллар ҳисобига ремонт қилиб бердилар. Шу куни токарь А. Ўрозалиев, тракторчи В. Перекатов, қозончи Т. Бобомуродов яхши меҳнат қилдилар. Шанбалик арафасида уларга «Шавкатли меҳнати учун» юбилей медаллари тақдим қилинган эди.

Юбилей коммунистик шанбалигида Бухоро областидаги қишлоқларнинг меҳнаткашларидан юз мингдан ортиқ киши далага чиқди. Шу куни колхоз ва совхоз механизаторлари жуда яхши меҳнат қилиб, нормадагидан ташқари 5 минг гектардан зиёд гектар ерга чигит экдилар. Экиш агрегатларининг уюшқоқлик билан ишлаши, механизаторларнинг шавқи-завқи кўпгина хўжаликларда муваффақият қўлга киритилишининг гарови бўлди: 115 колхоз ва совхоздан 23 таси чигит экиш тамомланганлиги тўғрисида рапорт берди.

Область посёлкаларида 100 минг тупдан зиёд кўчат ўтқазилди, янги парклар очилди, йигирмадан ошиқ юбилей боғ-хиёбонлари барпо этилди.

Доҳий юбилейига бағишланган коммунистик шанбаликка Урганчдаги Ленин номли тикувчилик фабрикасининг ишчи ва хизматчилари бир жон-бир тан бўлиб келишди.

Корхонада Ленин юбилейи вахтасида тежалган газламадан шу куни 3660 та кийим-кечак тайёрлаб чиқарилди. Шу куни ишланган ҳамма пул — 1625 сўм беш йиллик фондига ўтказилди.

Мўйноқ аҳолиси шаҳарни ободонлаштиришда актив қатнашди. Балиқ консерва комбинатининг коллективи эса янги меҳнат муваффақиятларига эришди, ишлаб чиқарилган маҳсулотни беш йиллик фондига топширди.

Бутуниттифоқ шанбалигида балиқ овлаш колхозлари ва балиқ заводларининг меҳнаткашлари ҳам яхши ишладилар. Шу куни 140 мотофелюга ва бошқа кемалар денгизда бўлди. Кўпгина экипажлар кун охирида юбилей мажбуриятларини ошириб бажарганликлари тўғрисида рапортлар юборишди.

ЯНГИЙЎЛ районидаги Ленин номли колхозда ўтказилган коммунистик шанбалик чинакам меҳнат байрамига айланиб кетди. Шу куни механизатор М. Нишоналиев 10 гектар ерга чигит экиб, нормани бир ярим ҳисса бажарди. Бу — колхоз бўйича энг юқори кўрсаткич бўлди. Суратда: колхоз раиси Н. Авазов илғор тракторчига юбилей вимпелини топшираётир.

Р. Шамсуддинов фотоси. (ЎзТАГ).

Ёш замондош

ВОРИСЛАР

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети коллективи ва студентлари икки қутлуғ санага: доҳий юбилейига, дорилфунуннинг 50 йиллигига қизғин ҳозирлик кўраётир.

Ҳозир университетнинг 12 та факультетида 1200 га яқин профессор-ўқитувчи 15 мингдан зиёд турли миллат фарзандларига таълим-тарбия беряпти. Уз ахлоқ-одоби, ўқиши, жамоат ишларида актив фаолияти билан ибрат кўрсатаётган ёшлардан бири, ҳуқуқшунослик факультетининг V курс студенти, Ленин стипендиати, коммунист Мўминжон МАҲБУБОВ улуғ доҳийнинг РКСМ I съездининг бир гуруҳ делегатларига берган саволига жавоб беради.

— Ёшлар меҳнат қилишни севадиларми! Меҳнат унумдорлигини оширишда қандай иштирок этишмоқда!

— Илмий коммунизм асосчиси Карл Маркс айтганидек, кишилар тирикчилик қилишлари учун биринчи навбатда еб-ичишлари, уй-жой, кийим-кечакка эга бўлишлари керак. Бунинг учун эса меҳнат қилишлари лозим. Бу, албатта оддий ва энг муҳим ҳаётий қонуниятдир.

Бизнинг давримизга келиб меҳнат тушунчасининг маъноси анча кенгайди. КПСС Программасида кўрсатилганидек, жамият бахт-саодати йўлида меҳнат қилиш ҳамма учун биринчи ҳаётий эҳтиёждир. Ҳозирги ёшларимиз меҳнатга фақат ўзларининг тирикчилик воситалари, деб қарамасдан, балки меҳнатни жамият бахт-саодати, халқ фаровонлиги йўлида амалга ошириладиган онгли фаолият, чинакам ижод, шодлик манбаи, деб ҳисоблашади.

Биз совет кишилари меҳнатини касбига қараб эмас, балки уларнинг ўз соҳаси бўйича жамиятимизга, халққа келтираётган фойдасига ва шу фойданинг салмоғига қараб баҳолаймиз. Шундай экан, бизни кимнинг қайси ишда ишлаши эмас, балки унинг ўз вазифасини қандай бажараётганлиги, ишига бўлган коммунистик муносабати қизиқтиради.

Совет ёшлари ўз вазифаларига жамият, халқ олдидаги ўз бурчларини бутун қалблари билан ҳис қилган ҳолда ёндошадилар. Агар зарурат туғилиб қолгудек бўлса, менинг тенгдошларим халқ учун, Ватан ҳимояси учун кўкракларини қалқон қилишга тайёрдирлар.

Ёшларимиз турли соҳаларда: бири дастгоҳ олдида, бири уфққа туташган кенг далаларда халқимизнинг ягона эзгу нияти — коммунистик жамият қуриш йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилишяпти. Ўқиш ҳам меҳнат. Мамлакатимизнинг маданияти, фан ва техникасининг келгуси тараққиёти шубҳасиз, бугунги ёшларимизнинг қандай билим олишига, ўқишига боғлиқ. Демак, ўқиш оддий бир машғулот эмас экан. Кунт билан ўқиш — ҳар бир совет йигит-қизининг она-Ватан олдидаги муқаддас бурчидир.

«Коммунистик қурилиш йўлларида биз Ленин сўзлари билан айтганда жуда катта иш қилишимиз, шу вақтга қадар сарф қилингандан кўра анча кўп меҳнат сарф қилишимиз керак бўлади. Ҳаёт чуқур ўрганишни ва ижодий ҳал этишни талаб қилувчи янги-янги вазифалар ва проблемаларни ўртага қўймоқда» дейилади КПСС Марказий Комитетининг «В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига» Тезисларида.

Биз, ёшлар қаерда бўлмайлик, ҳаёт чорлаётган ана шу масалаларни ҳал қилишга ўз ҳиссамизни қўшишимиз ҳам қарз, ҳам фарздир.

— Ёшлар қандай ўқишмоқда!

— Йигит ва қизларда билим олишга бўлган иштиёқ борган сари ортяпти. Буни университетимиз мисолида ҳам кўришимиз мумкин. 1922 йилда ишчилар факультети университетнинг бошқа факультетларига 22 нафар талаба етказиб бергани олимларимиз учун катта байрам бўлган. Университет ўзининг 40 йиллик юбилей йилида эса беш ярим минг студентни ўз қучоғига олган эди. Шундан бери бор-йўғи 10 йилча вақт ўтган бўлса бу қисқа давр ичида бу рақам деярли уч баравар ошди.

Албатта, илм-фан соҳасидаги муваффақиятларимизни фақат рақамлар билан сарҳисоб қилиш унчалик тўғри бўлмаса керак. Яхшиси, ишимизнинг сифатига, жаҳон диққатини ўзига тортаётган республикамиз фан ва техникаси, маданияти тараққиётига назар ташлайлик. Ана шунда ютуқларимиз равшан кўринади.

Ёшларимизнинг аксарияти ўз соҳаси бўйича малакали мутахассис бўлиб етишиб, мумкин қадар жамиятга катта фойда келтириш учун ҳаракат қилаётир. Бунинг учун улар кунт билан ўқиб-ўрганаётирлар, тинмай изланаётирлар. Табиийки, бундай студентлар ҳеч қачон аудиторияларда тинглаган лекциялар билан кифояланиб қолишмайди. Ўз соҳасига алоқаси бор-йўқлигидан қатъи назар, турли қўлланма ва адабиётларни ўқиб, ўз дунёқарашларини кенгайтириб боришади. Бизнингча, коммунизм бунёдкорлари ана шундай олийжаноб ҳислатга эга бўлишлари керак.

Буюк математик олим Александров: **«Совет студенти бутун дунёдаги барча ёшларнинг ижобий фазилатларини ўзида мужассамлаштирган шахс бўлиши керак»,** — деган эди. Бизнинг факультетимизда ҳам замон талабини юксак ҳис қилган, инсонийликда, ўқиш ва жамоат ишларида ҳар бир ёшга ўрнак бўла олувчи йигит-қизлар истаганча топилади. Факультет комсомол ташкилотининг секретари, Ленин стипендиати Ҳалимжон Бобоев, курсдошим Раззоқ Суяров, 3-курс студентларидан З. Пўлатова, Т. Зафаров ва бошқалар факультетимиз фахри ҳисобланади.

— Ким билан фахрланасиз ва кимга ўхшамоқчисиз!

— Мен мамлакатимиз учун энг оғир дамларда доҳий ташаббуси билан ташкил этилган ва унинг номи билан аталган, бутун Шарққа билим зиёсини таратиб, Туркистон халқларини зулмат-жаҳолат ботқоғидан олиб чиққан билим масканида таҳсил кўраётганим билан фахрланаман. Т. Қори-Ниёзий, Т. Саримсоқов, Т. Зоҳидов, О. Содиқов, С. Сирожиддинов каби жаҳонга машҳур алломаларни, М. Авезов, Ойбек, Х. Деряев, А. Қаҳҳор каби совет адабиётининг йирик намояндаларини етиштирган дорилфунунда таҳсил кўраётирман.

Мен ҳам улуғ Лениннинг ақл-заковати, инсонийлиги олдида таъзим қиламан. Чунки доҳий энг оғир дамларда ўз дўстларини унутмаган. Хат ёзиб, уларнинг ҳолидан хабар олиб турган. Ўз ҳаёти хавф остида қолган оғир дамларда ҳам у халқини, инсон бахт-саодатини ўйлади. Унинг қалбида душманларга нафрат, ғазаб билан бирга дўстларига, Ватанига бўлган чексиз муҳаббат ҳам жой олган эди. Биз совет ёшлари ўзимизда ленинча фазилатларни мужассамлантириб, тарбиялаб бораётирмиз.

— Ёшлар қандай дам оладилар!

— Студентлик — олтин даврим, деб бежиз айтишмайди. Биз бахтли замонда яшаётирмиз. Студент йигит ва қизларнинг яхши ўқиб, яхши дам олишлари учун барча шарт-шароитлар яратиб берилган. Ётоқхоналарда телевизор ва радиолалар бор. Ёшлар бўш вақтларида спорт билан шуғулланиб, жисмоний чиниқиб борадилар. Бадиий ҳаваскорлик тўгараклари мунтазам ишлаб турибди. Роман-герман филологияси факультетининг «Эллада» театри, физика факультетининг «Киберги» электрон-музика асбоблари ансамбли студентлар хизматида. Ҳозир университетимиз ўқитувчиси Баҳром Рихсиев раҳбарлигидаги «Дилнавоз» ашула ва рақс ансамбли махсус программада доҳий юбилейига концерт тайёрлаяпти.

Кино ва театрларга ҳам тез-тез тушиб турамиз. Ҳамза номли академик театрда «Олтинчи июль», «Шоҳ Эдип» спектаклларини, «Ёш гвардия» театри репертуаридаги деярли барча спектаклларни томоша қилдик.

МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРДА

Обидаларни авайлаб сақлайлик

«Маданият ёдгорликларини сақлаш тўғрисида» Узбекистон ССР Қонуни Хоразм областида қандай бажарилмоқда?

Бу масала меҳнаткашлар депутатлари Хоразм область Совети сессиясида муҳокама этилди. Область Советининг маданий-оқартув ишлари бўйича доимий комиссияси раиси, область матбуот бошқармаси бошлиғи К. Аксенов докладида, музокараларда тарихий обидаларни муҳофаза қилишга эътиборни кучайтириш зарурлиги таъкидланди. Хива шаҳридаги архитектура ёдгорликларини қайта тиклаш ва сақлаш соҳасида конкрет режалар белгиланди.

Ёзги дам олиш тараддуди

Хоразм областида 1970 йилга қадар 11.520 бола дам оладиган пионер лагерлари қурилиши керак эди. Ҳозир эса ҳар бири 320 ўринли 2 та пионер лагери қурилаётир. Туямўйин қурилиш тресги «Узсельхозтехника» область бирлашмаси, Урганч боғ-узумчилик совхози, қатор колхозлар пионер лагерлари қуришни пайсалга солмоқдалар.

Болаларнинг ёзги дам олишига тайёргарлик масаласи область ижроия комитети мажлисида муҳокама қилинди, пионер лагерлари қурилишини тезлатиш чоралари мажлис қарорида ўз ифодасини топди.

Хатга эътибор—халққа эътибор

Меҳнаткашларнинг ариза ва шикоятларига сезгирлик билан муносабатда бўлиш — ленинча иш услубининг муҳим қисми, раҳбар ходимнинг масъулиятли бурчидир. Хоразм область ташкилотларида бу соҳадаги ишлар яхшиланяпти. Аммо, область соғлиқни сақлаш бўлими, савдо бошқармаси ва бошқа ташкилотларда ариза ва шикоятлар ўз вақтида ҳал этилмаяпти. Область ижроия комитети мажлиси хатларга муносабатни яхшилаш масаласини қараб чиқди.

ГАЗЕТА САҲИФАЛАРИДА

СУВ—ҲАЁТ

Сув —ҳаёт. Сув —мўл-кўлчилик манбаи. Яқинда қурила бошлаган Катта Наманган канали қишлоқ хўжалиги ва жамоат чорвачилигини янада ривожлантиришнинг кенг уфқларини очиб беради. Каналнинг узунлиги 162 километр бўлиб, бош тўғони секундига 61 куб метр сув ўтказади. У 27,8 минг гектар янги ер очиш имконини беради. Суғориладиган ерларнинг умумий майдони 47 минг гектарни ташкил этади. Шу билан бирга канал қардош Қирғизистон ССРнинг 3 минг гектардан ортиқ ерини сув билан таъминлайди. Янгиқўрғон район **«Меҳнат байроғи»** ва Уйчи район **«Октябрь байроғи»** газеталарининг яқинда чиққан қўшма сони шу Катта Наманган канали қурилишига бағишланган.

Газета саҳифаларида ўз мақолалари билан қатнашган турли касб эгалари —Уйчи районидаги «Ленинчи йўл» колхозининг раиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Б. Олимжонов, Янгиқўрғон район қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи Б. Ҳусанов, экскаваторчи М. Холиқов, агроном М. Жумабоев, сувчи М. Исоматов ва бошқа ўртоқлар канал қурилишидан беҳад хурсандликларини, унинг вақтида қуриб битказилиши учун бутун имкониятларни ишга солажакларини ёзадилар.

Қўшма сон партия ва ҳукуматимизнинг халқ фаровонлиги йўлида қилаётган катта ғамхўрликларига жавобан фидокорона меҳнат қилаётган Янгиқўрғон ҳамда Уйчи район меҳнаткашларининг ватанпарварликларини куйловчи ёрқин саҳифалардир.

ЛЕНИН ЗИЁСИ БИЛАН

— Зулмат ва жаҳолатдан—**маданият чўққиларига!** — Шаҳрисабз районида чиқадиган **«Коммунизм байроғи»** район газетаси яқинда ана шу рубрика остида уч саҳифа материаллар берди. Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ленин номли колхоз партия комитетининг секретари Қ. Қурбоновнинг «Қишлоғимиз зиёлилари», район маданият бўлимининг мудири Ҳ. Маҳмудовнинг «Юксалиш», шаҳар халқ маорифи бўлими мудири Н. Зайниддинов ва район халқ маорифи бўлими мудири А. Жалиловларнинг «Саводсизликдан маърифатга», Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач М. Хатмуллинанинг «Эл соғлиги — юрт бойлиги» сарлавҳали мақолаларида Шаҳрисабзнинг Совет ҳокимияти йилларида гуллаб яшнаганлиги, қадимий шаҳар меҳнаткашлари доҳий юбилейига катта ютуқлар билан келаётганликлари қизиқарли фактларда ҳикоя қилинади. Ҳозир районда 240 минг китоб фондига эга бўлган 59 кутубхона, 41 доимий ва кўчма киноустановка ишлаб турибди. 66 та мактабда меҳнаткашларнинг 32,5 минг ўғил-қизлари таълим олишяпти. Шаҳрисабз райони ва шаҳрида 102 врач, 577 ўрта медицина ходими аҳолининг соғлиғига посбонлик қилмоқда.

Қишлоқларда ҳам маданият гуркираб ўсмоқда. Ҳар бир колхозда маданият саройи, бахт уйи ишлаб турибди. Янги анъаналар қарор топмоқда.

ЯНГИ КИТОБЛАР

«Ўзбекистон» нашриёти қуйидаги китобларни босиб чиқарди.

А. ЙУЛДОШЕВ. Жаҳон социализм системаси — антиимпериалистик курашда ҳал қилувчи куч. 32 бет, тиражи 20.000, баҳоси 5 тийин.

Н. ИБОДОВ. Узбекистон халқ хўжалигини бошқариш органлари. 60 бет, тиражи 10.000, баҳоси 9 тийин.

Э. САЙДАЛИЕВ, Ф. ИСМОИЛОВ. Илмий коммунизм предмети. 48 бет, тиражи 30.000, баҳоси 6 тийин.

А. АЛИМУҲАМЕДОВ. Ислом динидаги маросимчилик ва урф-одатлар. 109 бет, тиражи 5000, баҳоси 17 тийин.

А. П. ЕВСТИФЕЕВ. Янгича анъаналар. Бу китобда янгича байрамлар ва маросимларни қандай ўтказиш тўғрисида мулоҳазалар айтилади. 56 бет, тиражи 5000, баҳоси 4 тийин.

Колхознинг намунавий Устави. 30 бет, тиражи 20.000, баҳоси 4 тийин.

Қ. Т. ТУРАХОНОВ. Пахтакор колхозларда бошқариш ишларини яхшилаш. 64 бет, тиражи 10.000, баҳоси 12 тийин.

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

ЎЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ ҚИРҚ ОЛТИНЧИ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

7-10 апрель кунлари Москвада Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши ижроия комитетининг қирқ олтинчи мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда Болгария Халқ Республикаси, Венгрия Халқ Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Монголия Халқ Республикаси, Польша Халқ Республикаси, Руминия Социалистик Республикаси, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи, Чехословакия Социалистик Республикаси вакиллари қатнашдилар.

Ижроия комитет Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши XXIII (махсус) сессиясининг қарорларини, жумладан, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ҳамкорлигини янада кенгайтириш ва такомиллаштиришнинг келажакка мўлжалланган комплекс программасини ишлаб чиқишга доир қарорларини амалга ошириш соҳасидаги ишлар қандай бораётганлигини қараб чиқди ва шу масалалар юзасидан Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг XXIV сессиясига ҳавола қилинадиган докладни тасдиқлади.

Ижроия комитет мажлисида комплекс программанинг тахминий схемаси ва структураси, шунингдек программанинг ҳуқуқий формаси тўғрисида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг XXIV сессияси муҳокамасига таклифлар тақдим этишга қарор берилди.

Ижроия комитет комплекс программага таааллуқли бўлган ва кенгашнинг XXIV сессияси муҳокамасига тақдим этиладиган бошқа масалаларни қараб чиқди.

Мажлисда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг ижроия комитетдаги вакиллари 1971—1975 йилги давр учун Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ўртасидаги икки томонлама маслаҳатлашувлар ва узоқ муддатли савдо битимлари тузиш қандай бораётганлиги тўғрисида бирбирларига ахборот бердилар. Шу нарса қайд этилдики, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар келгуси беш йилликдаги иқтисодий ҳамкорлик масалалари юзасидан ўзаро маслаҳатлашиб олдилар ва ҳозирги вақтда 1971—1975 йилги планларни координациялашга доир ишларни ниҳоясига етказиш чораларини кўрмоқдалар. Айни вақтда кенгаш органларида шу даврдаги иқтисодий ҳамкорликнинг танлаб олинган бир қанча проблемаларига доир таклифларни қараб чиқиш тугалланмоқда. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган манфаатдор мамлакатларнинг айрим турдаги ишлаб чиқаришларни биргаликда планлаштириш иши бошланди.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ўртасида план органлари даражасидаги икки томонлама маслаҳатлашувлар ўтказилган вақтда машинасозлик, химия саноати, нефть-химия, нефтни қайта ишлаш саноати ва бошқа саноат тармоқларидаги иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорликнинг янги йўналишлари қараб чиқилди. Иқтисодий ҳамкорликнинг баъзи муҳим масалалари ва товарлар етказиб бериш юзасидан мамлакатлар ўртасида битимлар имзоланди.

Ижроия комитет мажлисида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ҳамкорлигини янада ривожлантиришнинг бошқа айрим масалалари ҳам муҳокама қилинди.

Ижроия комитет мажлиси дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди. (ТАСС).

УШАЛГАН ОРЗУ

БЕШ ЙИЛЛИК ПЕШҚАДАМЛАРИ

◆◆◆

Бу йигитни Пахтакор районидаги «Мирзачулводстрой» трестидагилар «ихтирочи» дейишади. Шу қурилиш ташкилотига келибдики, бирор янгилик яратай, деган ўй унинг хаёлидан нари кетмайди. Доим изланади; орзуси ушалиб бормоқда.

Раҳматнинг ота касби — пахтакорлик. Отаси ҳам, онаси ҳам Жиззах районидаги «Москва» колхозининг таниқли кишилари. Онаси Умринисо Орифжонова кўп йиллардан буён пахтачилик бригадасига бошчилик қилиб келади. Коммунист ўртоқ Орифжонова бошлиқ бригада райондагина эмас, областда ҳам ҳосилдорликда биринчи. Бу бригада аъзоларини «қирқ центнерчилар», дейишади. Ҳар йили гектар бошига 40 центнердан кам ҳосил олмайди. Отаси Соли ака колхознинг таъминотчиси. Хўжаликка у-бу керак деб елиб югургани-югурган.

Тўнғич ўғил эса бинокорлик касбига меҳр қўйди. Бинокор бўлганда ҳам оддийси эмас. Боболаримиз бир ёғочни йўнгунча бир кунни сарф қилиб юборардилар. Раҳмат ўрганган ёғоч кесувчилик-йўнувчилик касби билан кунига бир неча юз ёғочни қўлдан чиқариш мумкин. У бу касбни совет армияси сафида хизмат қилиб юрган чоғларида ўрганган эди. Хизматни тамомлагач, Мирзачўлга ишга келди. Трестнинг 1-саноат корхоналари бошқармаси коллективи Раҳматни илиқ кутиб олди ва ёғоч кесувчилар бригадасига бошлиқ қилиб тайинлади. Бригадани қабул қилиб олгач, бир кўздан кечиришдаёқ бу ердаги иш жараёнлари унга ёқмади. Ватанимизнинг турли бурчакларидан келтирилаётган ёғочлар вагондан қўлда туширилар, меҳнат хавфсизлигига хилоф ишлар ҳам бўларди. Бунинг устига иш унуми ҳам паст. «Бизга тахта керак» деб навбат кутиб турганлар бир талай.

Раҳмат ана шу камчиликларни бартараф этиш ҳақида жиддий бош қотира бошлади. Иш соати тамом бўлди, ишчилар уй-уйларига кетишди. Янги бригадир ҳали-вери кетадиган эмас. Уюлиб ётган ёғочлар, кесувчи агрегатлар олдига борар, ўйлар, ўзича аллақандай режалар тузарди. Шу режалардан бири минорали кран масаласи бўлди. Бошлиқлар билан маслаҳатлашди, улар кран берадиган бўлишди. Шундан кейин енг шимариб ишга тушиб кетди.

Бригада ишчилари эрта билан ишга келганларида ёғоч тушириш майдончаси ўзгариб бораётганини, ўртадан катта йўл ўтадигандай текисланаётганини кўришди.

Олдин бунга унча эътибор ҳам беришмади. Бир куни қарасалар, темир йўл рельслари остига солинадиган кўндаланг ёғочлар ҳам пайдо бўлибди.

— Темир йўл тушадими, — сўрадилар бригадирдан.

— Ҳа, минора крани учун.

— Йўлни ким қиляпти?

Раҳмат индамади. Гапни бошқа ёққа бурди:

— Агрегат бекор туриб қолди.

Ўша куни ишдан сўнг ҳеч ким бу ердан жилмади.

— Хўш, уйга кетмайсизларми? Иш соати тамом бўлди.

— Бу инсофдан эмас, бригадир ака. Нима, биз «йўқ» дермидик.

— Қани бўлмаса, шпалларни ўрнатайлик. Юринглар, кетдик.

Икки кун деганда, юз метрлик «пўлат из» ҳам тайёр бўлди, кран ҳам келтирилди. Тракторлар, ёғоч ташувчи транспортлар ҳам керак бўлмай қолди. Ишловчилар тенг ярмига қисқартирилди. Бу ерда ёғоч тушириш, ташиш ишлари батамом кран зиммасига юклатилди, уни бир кишигина бошқарар эди.

Ҳисоб қилиб чиқсалар, ана шу янгилик туфайли йилига минглаб сўм маблағ тежаб қолинар экан.

Ёғоч кесувчи арраларнинг қундоқлари авваллари ёғочдан эди. Улар ейилиб тез ишдан чиқарди. Раҳмат уни металдан қилишни ўйлаб топди. Бу ҳам иш унумини янада ошириш имконини берди.

Йилгарилари бу ерда атиги 16-18 куб метр ёғоч қайта ишланарди. Ҳозир эса 25-30 куб метр миқдорида тахта тайёрланяпти. Қўчқор Маннонов, Тошмат Хожимуродов, Тилов Норматов каби ёғоч кесувчилар ва кранчилар меҳнат унумдорлигини оширишда бригадирга энг яқин кўмакдошлардир.

Раҳмат Солиев ўзининг меҳнатсеварлиги, изланувчанлиги билан трест коллективи ўртасида катта обрўга эга. Область партия комитети ва область ижроия комитетининг Фахрий ёрлиғини олишга муваффақ бўлди. Яқинда унинг КПСС сафига кириш орзуси билан ёзган аризаси бошланғич партия ташкилотида кўриб чиқилди. Раҳмат Солиев партия аъзолигига тавсия қилинди.

Т. ЖАМОЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Тошкент йил сайин янгича ҳусн билан яшнамоқда. Юбилей йилида ўнлаб кўркам бинолар қад кўтарди, янги хиёбонлар қурилди. Қад ростлаган В. И. Ленин музейи филиали ҳадемай меҳнаткашларнинг зиёратгоҳига айланади. Суратда: шаҳар марказида қурилаётган Ленин хиёбонининг кўриниши.

И. Глауберзон фотоси.

Сирдарё областидаги 2-«Зомин» совхозининг чорвадорлари қўзилатиш кампаниясини муваффақиятли ўтказишяпти. Бу ерда мавжуд 16 минг бош совлиқнинг деярли ҳаммаси қўзилаб бўлди. Олинган қўзилар яхши парвариш қилиняпти, уларга ем-хашак майдалаб бериляпти, ветеринария ходимлари муттасил назорат олиб боришяпти. Суратда: совхознинг илғор бош чўпони коммунист Абдураим Абдукаримов эгиз қўзилар билан.

А. Горохрик фотоси (ЎзТАГ).

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ПОЛИМЕРЛАР НАВҚИРОНЛИГИНИНГ СИРИ

Лавсан ёруғликка чидамли, маҳкам, енгил, ғижимланмайдиган материал эканлигини ҳамма билади. Бироқ вақт ўтиши билан шу материалдан тикилган сорочкаларда, хотин-қизларнинг қалпоқчаларида сариқ доғлар пайдо бўлади. Қозон химия-технология институтида лавсанни кислород билан оксидланишдан сақлайдиган, унинг тусини узоқ вақт айнитмайдиган, лавсан толасини тағин ҳам пишиқ қиладиган ТВФ номли стабилизатор яратилди. Бу стабилизатор Курскдаги синтетик толалар комбинатига юборилди. Комбинат лавсаннинг баъзи навларини ясашда ҳозир шу моддадан фойдаланмоқда.

ФАВҚУЛОДДА ПОРОШОК

Украина пластмасса илмий-тадқиқот институти (Донецк) эпоксид смолалар асосида турли тусдаги янги порошоклар ятратди. Бу порошоклар одатдаги қуруқ бўёқлардан фарқ қилмайди, лекин металлни бузмай сақлайдиган ажойиб хусусияти бор.

Электрон асбоб юзасига изолятор сифатида ёпиштирилган бу янги материал 150 градусгача бўлган иссиққа ва олтмиш градусли совуққа бардош бера олади. Унга намлик таъсир қилмайди, электр таъсири билан эса материалга жуда мустаҳкам сингиб кета олади. Турли тусдаги бу порошоклардан занг юқтирмайдиган модда тариқасида ҳам фойдаланиш мумкин.

ТОВУШ — НАЗОРАТЧИ

Товуш индикатори деб аталган янги асбоб ҳозирги замон ҳисоблаш машиналари, радиоприёмниклар, телевизорларнинг мураккаб электрон системаларидаги ҳар қандай нуқсонни тез топиб бера олади. Бу асбобни грузин инженери Н. Кейшвили ясади. Созловчилар ўзларининг сермашаққат ишларида авторучка катталигидаги мана шу ярим ўтказгич асбобдан бемалол фойдаланишлари мумкин. Шундай асбоби бўлган созловчиларга тессерлар, осциллографлар ва бошқа шу каби аппаратларнинг энди кераги йўқ.

Янги асбобнинг фазилатлари кўп. Унинг ёрдамида электр токи билан ишлаб турган схемаларни ҳам, ўчириб қўйилган схемаларни ҳам назорат қилиб туриш мумкин.

(ТАСС).

ЛЕНИН ДЕҲҚОН ТАҚДИРИДА...

КАТТА ЙЎЛДА

Муса билан колхоз эгизак. Иккаласи 1929 йилда туғилган. Муса туғилганда онаси Тўтинисо дард чеккан. Колхоз тузилганда бутун-бутун қишлоқ тўлғанган, ёнган, куйган. Тутин чиққан уйни қўрбоши босиб, кепак нонни ҳам болаларнинг оғзидан юлиб олган.

Отаси Шербўта ғирт камбағал эди. Саноқли батраклар холи қудрат колхозга улуш қўшганда унинг ориғ эчкиси ҳам йўқ эди.

— Тўппини ерга қўйиб, ўйлаб кўринглар. Хўроз қичқирмаса ҳам тонг отаверади-ку. Барибир колхоз бўлади. Тўртта ғаламус этагини бетига ёпиб карнайчилик қилгани билан бу иш тўхтамайди-ку, ахир, — деди райком вакили ўшанда.

Ўша куни йиғилганларнинг шумроғидан бири дўпписини ерга қўйиб бир оз турди-да, «ўйладик, тўғри келмайди», деб этагини қоқиб қўзғалди. Одамлар ҳам эргашди. Шербўта ҳам камбағалчасига бошини бир қашлаб қўйди-ю, ўрнидан қўзғолмади.

— Бўтадан нима кетди. Кўрпаси ҳам йўқ эди. Кўрпалик бўлади. Қирқ киши бир кўрпада ётади,— деб кесатишди ўрнидан силжиганлар.

— Вақтики келиб бир киши қирқ кўрпада ётар, — деди Шербўта ўйчанлик билан.

Афсуски, Шербўта бир колхозчининг қирқта кўрпалик бўлганини рўйирост кўролмади. Ўтда куймаган, сувда чўкмаган, чайир одам фарзандининг доғини кўтаролмаган эди. Мусанинг акаси Усмонжондан қора хат келганда ичидан зил кетганича ўзини ўнглолмади.

— Акангнинг дардидан кейин ичи тушган қовундай бўлиб қолдим, Мусажон, — дерди отаси ўғлига бир луқма ош устида, — хайрият сен йўлингни топиб олдинг. Колхознинг этагидан маҳкамроқ ушла. Одамлар колхозни колхоз қилади. Колхоз эса, ўз навбатида, одамни Одам қилади. Ерни қадрла. Бекорга она ер дейишмайди. Инсонни боқади у. Кимки ерни қадрламаса онасини ҳақорат қилган оқпадар деб билавер. У ўзинингтина эмас, халқининг, эвара-чевараларининг ҳам душмани.

Отаси ҳам доно одам экан. Худди шунга ўхшаш сўзларни Мусажон колхозчиларнинг Бутуниттифоқ III съездида ўз қулоғи билан кўпгина нотиқлардан эшитди.

Ота бир минг тўққиз юз қирқ олтинчи йили кўз юмиб она-бола бир-бирига термулиб қолишди. Ўшанда Мусажон ўн етти ёшлар чамасидаги жони ичига сиғмайдиган, ҳар ҳафтада бир кетмонни алмаштирадиган йигитча эди.

Қўлларини ажриқ тимдалаб, пахтанинг ўтини тозалади. Оёғига тикан кириб сув қидирди. Елкасини апкашдай қилиб дадасига қоп-қоп эски тупроқ ташиди. Кечалари юлдуз санаб ғўза суғорди. Араванинг устида мудраб хирмонга пахта ташиди. Этигини ечмай ётиб-ечмай туриб бригадани бошқарди. Деҳқоннинг бир тийинини бекорга кетказмасликка тиришиб чўт қоқди. Колхоз коммунистларининг сарбони бўлди.

Мусажон аслида онасининг битта-ю, битта ўғли эмасди. Бирини камбағаллик нобуд қилди. Бирининг кўзига уруш тупроқ тортди. Ўша-ўша Мусажон дардкаш онанинг битта-ю, битта суянган тоғи бўлиб қолди. Ҳа деган туяга мадор. Она ҳам келидами, кетмондами қабарган қўлларини тимдалатиб сандал-сандал кўрак чувиди. Икки отнинг бўйнига арқон боғлаб кўсаклардаги қорни силкитиб туширди.

Пилла қуртлари даҳага кирганда оёғини қўлига олиб тутзордан уйга, уйдан тутзорга югурди.

1960 йилда Мусажонни раисликка кўрсатишди. Мусажон раис бўлишни кутмаганди. Аммо унинг ҳар бир қадамини кузатиб юрган халқ унинг улғайишини кутганди. Ўшанда у ўттизларга кирай-кирай деб турганди. Ёш бўлса ҳам бош бўлди. Орадан ўн бир йил ўтди... Колхознинг тарихи узоқ. Яхшиси, айрим рақамларни тилга киритайлик. Бошлиқ бўлиш осон, бошқариш қийин дейишади. Колхоз 1960 йили икки минг тўрт юз гектардан йигирма тўрт центнердан ҳосил кўтарди. Ўша ўзини ўнглаганча қаддини тиклаб ҳартомонлама районнинг карвонбоши хўжалиги бўлди.

1963 йилдан бери 26 минг 50 гектардан 31 ярим центнердан хирмон кўтармоқда.

Деҳқонларга ҳар бири етти-саккиз минг сўмлик бир юз қирқта уй солинди. Колхозчиларнинг ўзлари ҳам бир юз саксонта том ёпишди. Ғишт заводи ўзида бўлгач, булар иморат солмай ким солсин. Жуда тўғри. Қадим-қадимдан йигитнинг уй солишига, қизнинг уй тутишига қараб баҳо берилади. Ҳаммасини санаш қийин. Дала шийпони йигирма тўққизта. Ясли бешта. Мактаб бешта. Чойхона ўн иккита. Артезиан қудуқлари йигирма тўртта. Ҳаммом, касалхона — хуллас, тўрт миллион 34 минг 670 сўмлик қурилишнинг қайси бирини айтасиз.

Раиснинг елиб югуришлари, нима бўлса колхозга бўлсин деганлари бекор кетмади. Деҳқонлар уни эъзозлаб 1959 йили Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига кўрсатишди.

Сайловчилар депутатидан рози бўлишди. Катта қозонда бир пишитиб олишгач, жуда юксак ишонч билдириб Мусажон Шербўтаевни СССР Олий Советига депутат қилиб сайлашди.

У бу юксак номга гард теккизмай, кишиларнинг кўнглига қулоқ солиб, оғирини енгил, узоғини яқин қилиб келмоқда.

Куни-кеча ғирт камбағал Шербўтанинг ўғли оддий деҳқон Мусажон парламент аъзоси сифатида партия ва ҳукумат делегацияси составида Арабистонга бориб келди. Шербўта ака буларни тушида ҳам кўрмаганди. Аммо колхознинг йўли пахтадай оқлигига дил-дилидан ишонганди.

Депутатнинг иши кўп, инсон кўнгли гулдан нозик, тошдан қаттиқ. Колхозда бир ёқадан бош чиқарган ўн тўрт миллатнинг ўн бир мингдан ортиқ фарзанди бор. Ҳар бирининг кўнглига табибдай қулоқ солиш керак. Буларнинг маданий эхтиёжларини қондириш зарур. Қай йўл билан тежаш керак. Оқилона тежаш керак. Куни-кеча коммунистлар ақллашиб бир юз 65 минг сўм тежаш мумкинлигини чамалаб кўришди.

Бу йилнинг ўзида қирқ тўртта уй, мактаб, касалхона, стадион, ясли, новвойхона, ошхона — жами 687 минг 603 сўмлик қурилиш ишларини олиб бориш керак. Бу юкларни Шербўтаевнинг бир ўзи кўтаролмайди-ку. Кимга суянади. Деҳқоннинг онглилигига, ҳар қандай ҳолатда бир қадам олға юрадиган Абдулажат Мамажонов каби коммунистларга. Икки минг гектардан етти минг тонналик олтинни мисқоллаб олиш осонми, ахир?

Ана шуларни ўйлаганда Мусажон Шербўтаев колхознинг сўқмоқлардан катта йўлга чиқиб олгани, бу йўлнинг дарғаси Владимир Ильичлиги кўз олдида намоён бўлиб, яна йўл юргиси, йўл юрганда ҳам мўл юргиси келади...

А. ЭШОНОВ.

«Совет Ўзбекистони» мухбири.
Қува район, «Коммунизм» колхози.

ТОҒДА БОҒ

Фарғона водийсидаги Чилустун тоғининг этагида Ширмонбулоқ қишлоғи бор. Унда Хўжаобод районидаги «Ленинизм» колхозининг аъзолари яшайди. Бу хўжаликда пахтачилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари билан бир қаторда, боғдорчиликни ривожлантиришга ҳам катта аҳамият беριляпти. Шу нарса характерлики, боғлар пахта ва бошқа экинлар учун жуда зарур бўлган ерларда эмас, балки тоғ бағрида барпо этиляпти. Бу иш 1962 йилда бошланган эди.

Колхоз аъзолари тошлоққа пастдан тупроқ ташиб чиқариб солишди, тоғнинг айрим жойларида тўпланиб қолган тупроқни ёйишди. Шу зайлда тайёрланган ерларга мевали дарахтлар кўчати ўтказилди, парвариш қилинди.

Колхоз соҳибкорлари 60 гектар майдонда токзор, шафтолизор, олмазор, беҳизор ва ёнғоқзорлар барпо қилишган. Бундан ташқари, кўп миқдорда бодом, олхўри, гилос, жийда, олча кўчатлари ҳам экилган. Боғда турли гуллар, чинор, сада қайрағоч, терак, тол, арча ва бошқа хил дарахтлар ҳам ўстириляпти. Фақат 1969 йилнинг баҳорида 2000 тупдан ортиқ ёнғоқ экилди.

Боғ ва токзорларни суғориш учун Ширмонбулоқ суви насослар ёрдамида 80-97 метр ва кейинчалик эса 127 метр баландликка кўтарилди.

Тоғ бағридаги боғда келгусида колхоз аъзолари учун дам олиш уйи ва даволаниш жойи ташкил қилинмоқчи. Боғда дид билан шийпонлар қурилган.

Р. ПЎЛАТОВ,
З. МАҲАМАТИЛЛАЕВ.

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

Бу йил қиш фаслида ҳам пойтахт магазинлари, сабзавот дўконларида янги пишган помидор, бодринг, кўк пиёз ва бошқа хил сабзавот маҳсулотлари узлуксиз сотилиб турди. Ана шундай маҳсулотларни етиштиришда «Коммунист» колхози сабзавоткорлари жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилдилар, қишки сабзавот тайёрлаш топшириғини бажардилар.

Бу хўжаликда сабзавотнинг эртаги, ўртаги ва кечки навлари етиштирилади. Сабзавоткорлар шу кунга қадар 130 гектар майдонга эртаги пиёз уруғи сепдилар, 60 гектар ерга эса кўк пиёз уруғи қададилар. Бу йил ўтган йилдагига нисбатан бир ярим баравар кўп пиёз етиштириш кўзда тутилаётир.

Экинларнинг бошқа турларини экиш ҳам қизғин давом эттириляпти 13 гектар ердаги редисканинг бир қисми йиғиштириб олиниб, пойтахт меҳнаткашларига армуғон этилди.

Колхоз ҳар йили карамдан юқори ҳосил олаётир. Бу йил ҳам шу анъанага риоя қилиняпти. 28 гектар ерга эртаги карам экиб бўлинди. Шунингдек, эртаги бодринг, помидор экиш планлари ҳам бажарилиш арафасида турибди.

«Коммунист» колхози меҳнат аҳли юбилей йилида пойтахт аҳолисига ҳар қачонгидан кўп сабзавот ва полиз экинлари маҳсулотлари етказиб бериш учун мусобақани кучайтирмоқдалар.

И. ФАЙЗИЕВ,
И. РУСТАМОВ.
Оржоникидзе райони.

СУБҲИДА БРИГАДАСИДА

Субҳида Шодиева ёшлигиданоқ ипак курти боқишга ихлос қўйган эди. Дастлабки йиллари бирмунча қийинчиликларга дуч келди. Кейинчалик ўрганиб кетди. Ҳар қути уруғдан 100 килограммдан ошириб пилла топшира бошлади.

Йиллар ўтди. Унинг пиллачиликдаги довруғи «Гулистон» колхозидагина эмас, балки бутун Ғиждувон районида кенг тарқалди. Колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилоти Субҳидани пахтачилик бригадасига бошлиқ қилиб кўтаришди. Бригадада айни вақтда пилла ҳам етиштирилар эди.

Субҳида Шодиева пахта етиштириш билан боғлиқ бўлган ишларни комплекс механизациялашга алоҳида эътибор берди. Илғорлар тажрибасини қунт билан ўрганди. Одамларни баракали меҳнат қилишга ундади ва уларга ўрнак кўрсатиб ишлади. Натижада коллективнинг кўрсаткичлари кутилганидан ҳам зиёд бўлди. Ҳосилдорлик бир йилнинг ўзидаёқ гектар бошига 18 центнер кўпайди.

Ўртоқ Шодиева бошлиқ бригаданинг ўтган йилги якунлари айниқса қувонарли бўлди. 70 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 45 центнердан хирмон кўтарилди. Пахтанинг таннархи аввалги йиллардагига нисбатан анча арзонга тушди.

Бригада аъзоларининг бу йилги ҳиммати янада баланд. Улар гектар бошига 48 центнердан пахта топширишга аҳд қилишган. Шунингдек, ҳар қути уруғдан 105 килограммдан пилла териб олишмоқчи. Шу кунларда далада қизғин меҳнат палласи. Чигит экиш маромида ўтказилди. Дастлабки майдонларга қадалган уруғ униб чиқаётир. Тағин бир неча кундан сўнг яшил квадратлар пайдо бўлади.

Субҳида опа бошлиқ бригада юбилей кунларигача ғўза парваришини бошлаб юборишга тараддуд кўрмоқда.

У. ЮСУПОВ.

ПИЛЛАКОРЛАР ТАРАДДУДИ

«Қизил Ўзбекистон» колхози Оржоникидзе районида комплекс тараққий этаётган хўжаликлардан бири. Пахтачилик касбини шарафлаётган колхоз аъзолари пиллачиликни ривожлантириш, кўп ва юқори сорт пилла етиштиришда ҳам донг таратмоқдалар. Хўжалик пиллакорлари бу йил 550 қути ипак қуртини парвариш қилиб, ҳар қутисидан камида 65 килограммдан пилла оладилар.

Пилла қурти боқишга тайёргарлик ишлари қизитиб юборилди. Бултурги қуртхоналар ремонт қилинди. Пилла қуртини яйратиб боқиш мақсадида янги қуртхоналар очилди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Меҳри Шералиева бош бўлган пахтачилик бригадаси аъзолари пиллачиликда ҳам ажойиб ғалабаларни қўлга киритяпти. Улар бултур пилла тайёрлаш планини бир ярим ҳисса бажарган эдилар. Бу йил 22 қути қурт уруғини боқиб, ҳосилдорликни ўтган йилдагидан анча оширишга аҳд қилдилар.

— Бригадамизда қурт тутишга тайёргарлик ишлари деярли тугалланди,— дейди Меҳри опа,— қуртхона ажратилди ва ремонт қилинди. Турли ҳашаротларга қарши дори сепилди. Хонада ҳавони янгилаб туриш учун туйнукчалар очилди. Ҳозир сўкичаклар тайёрланяпти. Ҳар эҳтимолга қарши печкаларни тахт қилиб, етарли миқдорда ёқилғи жамғариб қўйдик. Бошқа тараддуд ишлари ҳам тамомланяпти.

Парпигул Тўхтабоева, Қиздиқўй Рустамова бошлиқ пиллачилик звеноларида ҳам кўкламги қурт боқишга тайёргарлик ишлари бултургидан анча олдин тугалланди. Звено бошлиқлари инкубаториядан пилла қурти чиқарилишини кутиб турибди. Бу муҳим ишга эса малакали мутахассислар ажратилди, улар иш бошлаб юборди.

Пиллакорлар тут баргидан тежаб-тергаб фойдаланиш, қуртни жадал усулда боқиш йўллари ҳақида фикрлашиб олдилар. Тут қаторлари ва тутзорлар звено ва бригадаларга бириктиб чиқилди.

Ф. ИСАЕВ,
А. ФОЗИЛОВ.

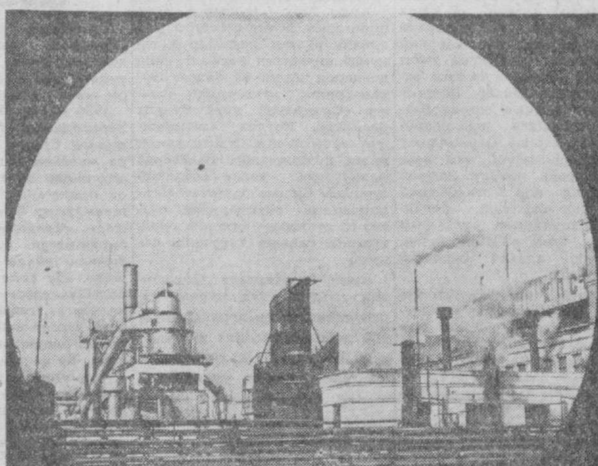

Янги йўлдаги «Биохимия» заводи коллективи юбилей олди социалистик мусобақасида яхши натижаларга эришмоқда. Корхона биринчи квартал планини ортиғи билан бажарди. Планга қўшимча жами 30 минг сўмлик спирт ҳамда ачитқи ишлаб чиқарилди. Суратда: корхонанинг умумий кўриниши.

Ф. Лутфуллаев фотоси.

ДОНЕЦКДАН ХАТ

ВЕТЕРАНЛАР ШТАБИ ҚИДИРАДИ

Немис фашистлари устидан қозонилган ғалабанинг 25 йиллиги яқинлашмоқда. Шу муносабат билан собиқ 333-ўқчи дивизия ветеранлари штаби Молдавия ССРнинг Копанка қишлоғида ветеранлар слётини ўтказишга тайёргарлик кўрмоқда.

Молдавияни босқинчилардан озод қилишда ўзбек йигити Элмурод Сатторович Каримов ҳам актив иштирок этган. 897-артиллерия полки 8-батареясининг командири капитан Каримов шу жангларда жасорат кўрсатганлигини дивизиямиз ветеранлари яхши биладилар. Штаб Элмурод Каримовни слётга таклиф қилди.

Бироқ, биз бу жасур йигитнинг адресини топа олмадик. Илгари у Тошкент шаҳрида яшаганлигидан хабардор эдик. Шу сабабли штаб аъзолари Тошкент шаҳар адреслар бюросига ва ҳарбий комиссариатга мурожаат қилдилар. Бироқ, бундай киши Тошкентда яшамайди, деган жавоб олинди.

Шундан сўнг газета редакциясига мурожаат этишга қарор қилдик. Элмурод Сатторович Каримов дўстларидан бирига хотира сифатида тақдим қилган фотосуратни топиб юбораётирмиз. Шу сурат газетада босилиб чиқса, жасур дўстимиз ёки уни билганлар, тақдиридан хабардор бўлганлар бирор жавоб қилишар, деган умиддамиз. Капитан Элмурод Каримов ва 333-дивизиянинг бошқа ветеранларининг ушбу хатимизга жавоб беришларини орзиқиб кутамиз.

Ветеранлар штаби номидан
А. ГРИШИН.

Донецк области, Докучаевск шаҳри, Котовский кўчаси, 3-уй.

ИЗЛАНИШ

ТАҚРИЗ

Ёшлик — инсон боласининг энг гўзал даври—ғоят жўшқин ва соф ҳиссиётларга бой, тошқин даври изланадиган, тўғри йўл топиш учун талпинадиган даври. У бу даврда гоҳо қоқинади. Хато қилади. Яна йўлга тушиб олади.

Талантли ёзувчи Ўлмас Умарбековнинг яқинда босилиб чиққан «Одам бўлиш қийин» романи мана шу тўғрида баҳс этади.

Ўлмас ўз асари учун материални ёшларнинг худди мана шу давридан олади ва ҳис-ҳаяжонларга бой, лирик полотно яратишга муваффақ бўлади. Ғоявий мақсадини китобхонга манзур ва мақбул тушадиган қилиб етказишга ҳаракат қилади.

Сиз қаҳрамонлар саргузашти, уларнинг ҳаёт йўли билан танишиб борар экансиз гоҳ қувонасиз, эҳтиросларга, ширин хаёллар оғушига берилансиз, гоҳ алам ва изтироб билан чуқур ўйга толасиз. Асарнинг бош қаҳрамонлари бўлмиш Абдулла ва Гулчеҳраларнинг илк муносабатларига, ширин ва ҳузурбахш мулоқатларига ҳавас билан боқасиз. Уларнинг хатоларини кўриб ачинасиз.

Булар ҳаёт материалини ёзувчи бадиий материалга айлантира олганлигини, унинг ўзига хос маҳорати, ўқувчи хаёлини асар воқеаларига маҳлиё қила олишга усталигини, уни ўз фикрлари оламига олиб кира олиш иқтидорини кўрсатади.

Хусусан, Абдулла ва Гулчеҳра муносабатларини кўрсатишга бағишланган лавҳалар, манзаралар жуда жонли, жуда мароқлидир: Абдулланинг Гулчеҳра билан биринчи учрашуви, болалик йилларини эслаш, тунги сайрлар, Гулчеҳранинг руҳий кайфиятлари, қизлик латофати ҳароратли, нафис, ёрқин чизилган.

Ёзувчи асарнинг сюжет-композициясини қизиқ бир афсонани нақл қилиш билан бошлайди. Кейин асосий воқеалар тасвирига ўтиб, асарнинг бош қаҳрамони Абдулла билан таништиради. Абдулланинг «дунёда тенги йўқ гўзал» Гулчеҳрани севиб қолиши ва унинг севгида беқарорлик қилиши — Гулчеҳранинг соддалиги, ишонувчанлиги, ор-номусдан ёниб, ўз-ўзини ҳалок этишгача бориб етиши — чуқур инсоний туйғулар тўлқини кўрсатилади.

Гўзал Гулчеҳрани Абдулланинг худбинлиги ҳалок этади. Абдулла яхши яшаш, шон-шуҳрат қозониш, даб-дабаю тантана билан ҳаёт кечириш йўлида Гулчеҳрадай беғубор, соддадил, гўзал қиздан юз ўгиради, унга берган ваъдаларини унутади. Ёзувчининг «олим бўлиш осон, одам бўлиш қийин» деган сўзларининг маъноси ҳам худди шундан келиб чиқади.

Ёзувчи ёлғиз ўзинигина ўйлаб, худбинлик кўчасига кирган ҳар қандай кишининг аҳволи ана шундай оғир фожиа билан тугайди, деган ғояни асар руҳига сингдириб бера олади.

Ҳаётда Абдуллага ўхшаган йигитлар, тақдири Гулчеҳра тақдирига ўхшаб кетадиган қизлар — севги-муҳаббат бобида оқибатини ўйламай, шошқалоқлик қилиб, тузатиб бўлмайдиган хатоларга йўл қўядиган кўнгилчан қизлар йўқ эмас. Ёзувчи Абдулла ва Гулчеҳралар қисматини ана шундайларга ойна қилиб кўрсатади. Роман ўзининг лирик оҳанги билан достонни эслатади. У содда, нафис, равон, бадиий бўёқларга бой тилда ёзилган. Автор ҳар бир нарсани ўз жилоси билан тиниқ ҳамда ишонарли акс эттиришга интилади.

Роман — изланиш самараси. Шунинг учун у айрим камчиликлардан ҳам холи эмас. Масалан, қаҳрамонларнинг баъзи ҳаракат-қилиқлари ҳаддан ташқари сунъийлашиб кетади, табиийликдан маҳрум бўлиб қолади. Романда номлари айтилиб, характерлари керагича очилмаган ёки бир-икки кўриниб, асар воқеаларининг кейинги ривожида фаол иштироки сезилмай қоладиган қаҳрамонлар Ғафуржон ака, Шаҳодат опа, Юсуф ака, Саодат хола, шунингдек Гулчеҳранинг синфдошлари Самад, Қосимжон ва бошқалар тўғрисида ҳам танқидий фикрлар айтиш мумкин. Бу ҳол албатта ёзувчи олдига ҳаёт ичига янада чуқурроқ кириб бориш, айниқса, қишлоқ ва қишлоқ ёшлари ҳаётини яхшироқ ўрганиш вазифасини қўяди.

Роман воқеаларини драматик тарзда янада кескинроқ ёрқинроқ, тўлақонлироқ қилиш учун, унинг ғоявий салмоғини, эстетик таъсир кучини янада ошириш учун, ана шу персонажлар биографияси воситасидан ёзувчи кенгроқ фойдаланиши мумкин эди.

Аминмизки, истеъдодли ёзувчимиз Ўлмас Умарбеков соф инсоний туйғулар тўлқинини ифода этган, республика Ленин комсомоли мукофотига сазовор бўлган «Одам бўлиш қийин» романининг қайта нашрида ва янги романларини яратишда бу тўғрида яна бир карра ўйлаб кўради, ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш учун муносиб хизмат қиладиган бу асарни ғоявий-бадиий жиҳатдан янада юксак поғонага кўтаради.

Ф. НАСРИДДИНОВ,
филология фанлари кандидати.

САМАРҚАНД ОБЛАСТИ. Халқ ижодий уйи қошидаги ашула ва рақс ансамбли областдаги пахтакорлар, чорвадорлар, ишчи ва хизматчилар орасида ўз чиқишлари билан ном қозонган коллективдир. Ўтган йили бу коллектив қишлоқ меҳнаткашларига 200 дан ортиқ концерт берди. Ҳозир бу коллектив янги программада катта концертлар бермоқда. Суратда: ансамбль солисткаси Бахтигул Мамаражабова Мўминжон Қамаров жўрлигида янги қўшиқ ўрганмоқда.

А. Кузьменко фотоси. (ЎзТАГ).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ҚАЧОН РЕМОНТ ҚИЛАСИЗ»

сарлавҳали мақолада Қорақалпоғистон АССР нинг айрим районларидаги совхозлар ва колхозлар қишлоқ хўжалик техникаси ремонти ва механизатор кадрлар тайёрлашдаги қолоқлиги учун тўғри танқид қилинган, дейилади Ўзбекистон КП Қорақалпоғистон область комитетининг секретари ўртоқ Маткаримовнинг хатида. Бу мақола газетанинг шу йил 26 март сонида босилган эди.

Мақола область партия комитетининг бюросида муҳокама қилинди. Бюро қишлоқ хўжалик министрлиги, совхозлар тресты, «Узсельхозтехника» Қорақалпоғистон бирлашмаси, Қорақалпоғистон совхозлар қурилиш бошқармаси, район партия комитетлари ва район ижроия комитетларига мақолада кўрсатилган камчиликларни бартараф қилиш ва қишлоқ хўжалик техникасини ремонт қилишдаги қолоқликни тугатиш учун шошилинч чоралар кўришни топширди.

Шунингдек мақола Автоном республика Қишлоқ хўжалик министрлиги коллегиясида, «Узсельхозтехника» бирлашмаси ва совхозлар тресты кенгашида муҳокама қилинди. Хўжаликларга ана шу ташкилотларнинг мутахассислари юборилди. Тракторлар ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарини эҳтиёт қисмлар билан таъминлаш учун қўшимча чоралар кўрилди.

В. И. ЛЕНИНГА ҲАЙКАЛ

ДЕҲЛИ, 10 апрель. (ТАСС). Ҳиндистон Коммунистик партияси Деҳли ташкилотининг секретари М. Фаруқий Деҳли ишчи районларининг бирдаги маданият уйида В. И. Ленин ҳайкали очилиш маросимида нутқ сўзлаб: «Ленин — тарихда улуғвор социал революциянинг энг машҳур доҳийсидир», деб таъкидлади. М. Фаруқий айтдики, В. И. Ленин таълимоти «революцион назария ва практикага қўшган беқиёс ҳиссаси» туфайли абадий яшайди. «Ҳиндистондаги мазлумлар ва қашшоқлар, — деди у, — Ленин таълимотидан ва у раҳбарлик қилган революция тажрибасидан кўп нажот топишлари мумкин».

ПЛАНЕТАМИЗДА

ҚОҲИРАДА ИЛЬИЧГА БАҒИШЛАНГАН МАЖЛИС

ҚОҲИРА. Бирлашган Араб Республикаси араб социалистик союзи штаб қароргоҳининг халқ залида Миср жамоатчилигининг «В. И. Ленин ва миллий озодлик кураши» мавзуида мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисни Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги ташкилотининг доимий секретариати Араб социалистик иттифоқи раҳбарлиги, БАР миллий тинчлик комитети ҳамда Осиё ва Африка мамлакатлари миллий тинчлик ҳаракатларининг Қоҳирадаги вакиллари билан биргаликда ташкил қилди.

Араб социалистик иттифоқи олий ижроия комитетининг аъзоси Диёиддин Дауд «Улуғ курашчи ва революционер, буюк геиий ва мутафаккир В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига» бағишланган мажлис қатнашчиларини Араб социалистик иттифоқи марказий комитети номидан табриклади.

Мажлисда Лаос, Африкадаги миллий озодлик ҳаракатларининг вакиллари ва бошқа нотиқлар ҳам Ленинга чуқур ҳурмат ва меҳр-муҳаббат ҳис-туйғуларини изҳор қилиб гапиришди. Мажлисда Совет — Араб дўстлиги ва халқларнинг империализмга қарши, ўз миллий ва социал озодлиги учун кураши шарафига кўп марта хитоблар айтилиб турди.

Табрик сўзи айтган Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги Совет комитетининг БАРда меҳмон бўлиб турган делегацияси бошлиғи, комитет раисининг ўринбосари профессор Р. А. Ульяновский совет халқи шаънига айтган самимий сўз ва ҳис-туйғулари учун сўзга чиққанларга қизғин миннатдорчилик билдирди.

(ТАСС).

ОТТАВА. Канаданинг пойтахтида урушга қарши сўнгги йиллардаги энг йирик намойишлардан бири бўлиб ўтди. «Оттавага юриш»нинг қатнашчилари пойтахтга Монреаль, Кингстон, шунингдек, Квебек ва Онтарио вилоятларининг бошқа шаҳарларидан келишган. Улар Қўшма Штатларнинг Вьетнамдаги агрессиясига қарши норозилик билдиргани бу ерга тўпланишди.

Суратда: Парламент биноси олдида митинг.

В. НИКИТИН фотоси. (ТАСС).

ОЛЬСТЕР УСТИДА ҚОРА БУЛУТЛАР

Шимолий Ирландия шаҳарларида яна ғалаёнлар бошланиб кетди. Қон тўкилмоқда. Ёш оқизадиган газ билан заҳарланганлар касалхоналарда кўпайди. Бир вақт Англия мудофаа министри Хили «Си-Эс» газини «тартибсизликларнинг олдини олиш ва тугатиш учун беозор восита» деган эди. Аммо мана шу «беозор восита» дуч келган кишининг танасида ўн минутдан кейин жароҳат пайдо бўлади. Икки соатдан кейин эса унинг бутун танасини шиш босиб, даҳшатли бинафша тусига айланади. Тананинг устига шундай таъсир қилган бу газ одамнинг димоғига ёки ўпкасига кириб қандай азоб берар экин? дейишмоқда ваҳимага тушган медиклар.

Ольстер — ям-яшил текисликлар ва майсазор тепаликлар кўк кўз ирландияликларнинг ватани. Ирландияликлар маъюс ёки шўх қўшиқлар айтишга ва ажойиб денгиз лайнери қуришга моҳир уста ҳисобланади. Улар қаттиқ қондаларга асосланган муштлашиш ўйинига ҳам моҳир ва бақувват полвонлардир. Ирландияликлардек меҳрибон ва шафқатли ота ва оналар кам топилади. Ўзгалар ҳалақит бермаса, булар Ольстерда масъуд бўлиб яшай беради. Аммо Ирландияда хурсанд бўлиб, нашъу намо қилаётганлар ҳам бор. Айниқса катта-катта ўрмонлар ва паркларнинг, унумдор экинзорлар ва яйловларнинг, кемасозлик ва саноат корхоналарининг хўжайинлари беармон давр сурмоқда. Бу бойлар ўзларининг ер мулкларида феодализм замонида бўлганидек айши-ишрат қилиш билан банд.

Аммо Ольстерда ишсизлик авжига минган. Бу ўлкада қўлидан иш келадиган жамики аҳолининг тўққиз проценти арзимас ишсизлик нафақаси билан кун кечирмоқда. Ҳар бир ишлаб турган киши эса ҳамиша ишдан ҳайдалиш хавфи остида. Агар у итоатли бўлиб ишламаса, унинг ўрнини эгаллашга ўнлаб ишсизлар тайёр турибди. Шунинг учун ҳам бутун Қўшма қироллликда ирландияликдан кўра оз ҳақ оладиган шахсни топиш қийин. Аммо у ердаги хўжайинлар олаётган фойданинг проценти эса жуда катта. Шимолий Ирландия Англиянинг чинакам мустамлакаси, аммо бу мустамлака Африкада эмас, балки Англиянинг бўсағасида жойлашган, — Лондондаги «Дейли миррор» газетаси Ольстерни мана шу тарзда таъсифлайди.

Ольстерда ҳокимият тепасида турганлар бу ердаги мавжуд тартибни сақлаб қолмоқ учун ҳар қандай «кўнгилсиз» ўзгаришлар бўлишига йўл қўймаслик мақсадида Англия ҳукуматининг ёрдамига ва ҳимоясига суяниб, чора ва тадбирларни кўрдилар. Улар католиклар билан протестантлар ўртасида диний адоватни авж олдиришни ўзларига асосий қурол қилиб олдилар. (Ирландия аҳолисининг қирқ проценти католиклар бўлиб, булар жуда камбағал қисми ҳисобланади).

Улар парламент сайловида қатнашиш ҳуқуқини олиш учун муайян миқдорда мулкка эга бўлиш шартини жорий этдилар. Сайлов округларини тузиш вақтида ҳукмрон юнионист (консерватив) партиянинг ўз номзодларини Стормонтга (Шимолий Ирландия парламенти) ўтказиш имкониятини абадий таъминлашни кўзда тутдилар.

Улар қора гуруҳларнинг тиш-тирноғигача қуролланган отрядларини туздилар. «Махсус Б кучлари» деб аталган бу отрядларга протестантлар орасида энг ашаддий каллакесарларни тўпладилар. Бу каллакесарларга уйида қурол сақлаш ва ўзлари хоҳлаган вақтда қуролни ишлатиш ҳуқуқи бериб қўйилган. Ҳукмрон доиралар 1919—1921 йилларда-ёқ Шимолий Ирландияда қилинган қонли тўқнашувлар вақтида юзлаб ирландияликлар ўлдирилганлиги бу бўйсунмаган халқ учун абадий сабоқ бўлиб қолади, деб умид қилган эдилар. Ирландияликлар ҳақиқатан бу сабоқни унутганлари йўқ, буни унутмасликни болаларига ҳам васият қилиб қолдилар. Шунинг учун ҳам ҳозирги вақтда Шимолий Ирландия шаҳарларининг кўчаларида Ольстернинг ҳам католиклардан, ҳам протестантлардан иборат меҳнаткаш халқи яна бош кўтариб чиқиб, иш беришни, элементар конституцион ҳуқуқлар беришни, одам сингари яшаш шароитини яратиб беришни талаб қилди.

Белфастда ва Лондонда ҳукумат маъмурлари асабийланиб, хилма-хил найранг ишлатмоқдалар. Улар «катта ислоҳатлар» ўтказамиз деб ваъда бермоқдалар. Ольстердаги норозилик ҳаракати раҳбарларидан бири бўлган Девлин бу ислоҳотлар проблемасини, хотин кишининг баданини ҳам бекитмайдиган, ўзини ҳам иситмайдиган мини-юбкага ўхшатди. Ҳукмрон юнионистлар партиясининг ва черковнинг энг ашаддий намояндалари, чунончи, собиқ ички ишлар министри Крейг ва фашистлашаётган руҳоний Ян Пейсли, Шимолий Ирландияга ҳеч қандай ислоҳотнинг кераги йўқ. Сайлов чоғида «бир киши бир овоз беради» деган принципни жорий қилиш тўғрисида гап бўлиши ҳам мумкин эмас. Ольстердаги «анъанавий тартибларни» ўзгартиришга интилаётганларни абадий «тинчитиб қўйиш» керак, деб дангал айтмоқдалар.

Улар турмуш шароити яхшироқ бўлган баъзи протестантларнинг камбағал католиклар аҳолиси «ҳамла қилганлиги» натижасида ишдан маҳрум бўлиб қолишдан қўрқаётганлигидан фойдаланиб, диний адоватни тағин ҳам кўпроқ авж олдирмоқдалар, ур-йиқитчилар, шайкаларини кўчаларга олиб чиқмоқдалар.

Бироқ, Лондон ва Белфастдаги маъмурлар ён бермай иложлари йўқ. Улар, жумладан, Шимолий Ирландия аҳолисига умумий сайлов ҳуқуқи беришга ваъда қилдилар. Улар «махсус Б кучлари»ни тарқатиб юборишга мажбур бўлдилар. Бироқ тарқатиб юборилган шу отрядларнинг каллакесарларини дарҳол Ольстер мудофаасига қабул қилдилар.

Белфаст ҳам, Лондон ҳам генерал Фриленд қўмондонлиги остидаги мунтазам инглиз армияси кучига таяниб, Белфастдаги ғалаёнларни «бартараф қиламиз деб, умидвор бўлмоқдалар. (Тақдир тақозосини қарангки, Фриленд деган сўз, яъни шу генерал номи «эркин мамлакат» деган маънони билдиради). Яқиндагина шу генерал яна бир қанча дўқлар қилган. Агар тартибсизликлар босилмаса, дейди у, ҳазрат олийларининг солдатлари «аямай ўт очади».

Англиянинг умум палатасида 7 апрелда Ольстерга бағишланган фавқулодда музокаралар вақтида Англия бош министри Вильсон ва ички ишлар министри Каллагэн сўзга чиқиб, Англия қўшинлари Ольстерда «лозим бўлган вақтгача қолаверади» дейишди.

Аммо шу кунларда «ўзи ёмон ҳаёт кечираётганига ўзи айбли» бўлган кишилар истиқомат қилаётган Белфаст, Лондондерри, Арма ва бошқа шаҳарларнинг кўчаларини «беозор «Си-Эс»нинг қора булути босмоқда. Инглиз «томмилари» кўча жанги тактикасини машқ қилмоқдалар. Ольстерда фавқулодда ҳолат сақланиб турибди. Бу эса ҳукумат маъмурларига одамларнинг сўзсиз ва терговсиз қамоққа олиб, турмада сақлаш ҳуқуқини беради.

Аммо Ольстердаги граждандлик ҳуқуқи учун кураш ҳаракатининг қатнашчилари бундай дейишяпти: «Биз қўрқмаймиз. Шимолий Ирландиянинг қадимий еридаги мустамлакачилик тартибларини барбод қилмагунимизча курашни давом эттираверамиз».

Н. ТУРКАТЕНКО. (ТАСС мухбири).

Лондон.

ҲАВОДАГИ ТЎҚНАШУВ

РАВАЛПИНДИ, 11 апрель. (ТАСС). Покистон авиакомпаниясининг реактив пассажир самолёти авариядан омон қолган мўъжиза бўлди. Ичига 91 йўловчини олган самолёт Лоҳурдан парвоз қилгач олти минутдан сўнг 1300 метр баландликда соатига 800 километр тезлик билан учаётганида катта қорақушга урилиб кетди. Қорақуш самолётнинг бурун қисмидаги кабинани тешиб юборди ва биринчи пилот оёғидан шикастланди.

Самолёт бирдан пастлаб кетди, аммо иккинчи пилот самолётни бошқаришни ўз қўлига олиш ва уни эсон-омон қўндиришга муваффақ бўлди.

«АПОЛЛОН-13» ПАРВОЗИ

НЬЮ-ЙОРК, 13 апрель. (ТАСС). 11 апрелда Москва вақти билан соат 22 дан 13 минут ўтганда Кеннеди бурунидаги полигондан «Аполлон-13» космик кемаси учирилди. Уни космонавтлар — Жеймс Ловелл (кема командири). Жак Сунжерт, ва Фред Хейс бошқараётир.

Ўн кунга мўлжалланган бу парвознинг мақсади ойга чиқиб Фра Мауро кратери районида космонавтлар Ловелл ва Хейсни қўндириш, Ой юзасида ишлар программасини амалга ошириш, Ой жинсларидан намуналар йиғиш ва Ой юзасини суратга олишдан иборат. Космонавт Сунжерт ана шу пайтда кеманинг асосий блокида учишни давом эттиради.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

БИР МЕДАЛЬОН ТАРИХИ

Тамбовлик ёзувчи Сергей Голованов ғалати тақдирли ҳамюртларини излаяпти. Унга учраган ажаб савдолардан бири мана бундай.

1906 йилда Иван Егорович Загородников Моршанск уездидаги Старие олхи қишлоғида муаллим бўлиб ишлаган ва деҳқонлар орасида революцион пропаганда олиб борган. Маъмурлар буни билиб қолишади. Жандармлар ва уларга бириктирилган солдатлар муаллимнинг уйида тинтув ўтказишади. Шу солдатлардан бири большевикларнинг варақаларини кўргач, ғижимлаб, гувуллаб ёниб турган самоварнинг ўтхонасига билдирмай ташлаб юборади. Бу қилган яхшилиги учун муаллимнинг хотини миннатдорчилик сифатида солдатга эрининг портрети ишланган кумуш медальон ҳадя қилади-ю, аммо солдатнинг номини сўраб улгуролмайди.

Орадан кўп йиллар ўтади. И. Е. Загородниковнинг ўғли Михаил ҳарбий мактабни тамомлаб чиқиб, Сибирдаги гарнизонлардан бирида хизмат қилаётган эди. Бир куни у Селенга дарёсининг соҳилида турар экан сувга чўкиб кетаётган болани кўриб қолиб, уни қутқаради.

Гарнизоннинг кекса командири Виктор Павлович Вихорев ўз ўғлининг халоскорига медальон тутқизар экан:

— Мана бу нарса ўтмишдан ёдгорлик, қўлимда бўлган энг азиз нарса, — дейди.

М. И. Загородников ана шу медальон қопқоғида... ўз отасининг портретини кўради. В. П. Вихорев қишлоқ муаллимининг қамоққа олинмай қолишига сабабкор бўлган ўша солдат бўлиб чиқади.

Ҳозир Москвада яшаётган истеъфодаги полковник Михаил Иванович Загородников яқинда ёзувчига ёзган мактубида мана шу ҳақда ҳикоя қилган.

М. ГОЛОЧЕВ, ТАСС мухбири. Липецк.

«ПАХТАКОР»ДАН ФУТБОЛ УМИД

Куни кеча кўп муҳлислар доғда қолишди. «Зенит»данки мағлубиятга учрадими, чемпион билан учрашиб нима каромат кўрсатарди!», «мағлубиятнинг чеки борми ўзи» деб аччиқ қилиб «Пахтакор» — «Спартак» учрашувига келишмаган эди.

«Пахтакор» ана шу куни бу мавсумда биринчи марта чиройли ўйин кўрсатди, ҳужумга зўр берди. Кучли рақиб, чемпион билан беллашаётганига қарамай ташаббусни ўз қўлига олди. Бу мавсумда биринчи марта ҳужумкор футбол ўйинини намойиш қилди. Ана шунинг учун ҳам «Пахтакор» дарвозага биринчи бўлиб тўп киритди. Ҳужум устига ҳужум билан икки марта олдинга ўтиб олди. Ғалабага иштиёқ жуда баланд эди.

Яширишнинг ҳожати йўқ, чемпион «Пахтакор»ни довдиратиб қўймаса кошки эди, деб ўтирган эдик. Лекин «Пахтакор» ҳужумчилари ўйин бошидан ташаббусни қўлга олишга муваффақ бўлишди. Бу дарвозабон Любарцевга ҳам, ҳимоячиларга ҳам катта далда бўлди. Рақиблар ҳимоячиси Ловчев сингари Турғунов ҳам тез-тез ҳужумга ўтиб, кўпларни хурсанд қилди. Ана шу ҳужумкорлик натижасида «Пахтакор» ўйиннинг 11-минутида кетма-кет икки марта бурчакдан тўп тепиб, рақибларни шошириб қўйди, ниҳоят 11 метрли жарима тўпи белгиланди. Ўйин олдидан меҳмонлар дарвозабони А. Кавазашвили «ҳар қалай Красницкийдан чўчиб турибман» деган эди. Айтганича бўлди. У ўйиннинг 12-минутида Красницкийнинг аниқ ва қаттиқ тепган жарима тўпини ушлаб қола олмади, «Пахтакор» олдинга ўтиб олди.

«Пахтакор»нинг ғалабага иштиёқи ошгани сари рақиблар бўш келмай ўйинни баттар кескинлаштириб юбордилар. Мезбонлар спартакчиларни дарвозага томон қанчалик қисиб бормасин, улар пайтини топиб қайта ҳужумга ўтишади. Ҳимояга ҳам, ҳужумга ҳам улгуришади. Айниқса, ҳимоячи Ловчев, ҳужумчилар Хусаинов, Осянин ўз ўринларини жуда тез ўзгартириб туришди. Икки-уч галдан сўнг ниҳоят Хусаинов ўйиннинг 25-минутида ҳимоя чизиғини ёриб ўтиб, ҳисобни тенглаштириб қўйди. Бунда ҳимоячилар Хусаинов ўйиндан ташқари ҳолатда деб уни олдинга ўтказиб юбориб, «қовун тушириб қўйишди». Лекин бу билан рақиблар ташаббусни қўлга олиб кетишолмади. «Пахтакор» баттар ҳужумга зўр берди. Дарвозабон Любарцев ҳам бу гал нисбатан анча яхши ўйнади, Осянин тепган тўпни зўрға қайтариб қолган бўлса-да, 30-минутда Папаевнинг қаттиқ тепган тўпини жуда яхши ушлаб қолди. Бу ўйинда биргина Любарцевга қийин бўлмади. Неча марта Кавазашвилининг ҳам юраги така-пука бўлиб шошиб қолди. Айниқса, ўйиннинг 41-45-минутларидаги «Пахтакор»нинг ҳужумлари уни ҳийла довдиратиб қўйди. Пахтакорчилар унинг дарвозаси олдида кетма-кет хавфли вазият вужудга келтиришди. Бир гал қулай вазиятда турган Красницкий вақтида тўпни тепола олмай доғда қолди. Яна бир гал Исоқов тўпни очиқ турган Красницкий билан Бектошевга «иссиғида узатмай» орқадан етиб келган рақибларга олдириб қўйиб, «тилини тишлаб» қолди.

Ўйиннинг иккинчи қисмида командалар яна ҳужумга зўр беришди. Иккала команда ҳам катта куч сарфлаб, ташаббусни қўлга олишга ҳаракат қилди. Аввалига Любарцев икки марта Папаев билан Хусаинов тепган жарима тўпларни дарвоза тўсинидан ошириб юборишга муваффақ бўлди. Кейин «Пахтакор» рақиблар дарвозасига бостириб бора бошлади. Ниҳоят ўйиннинг 56-минутида Иброҳимов — Красницкий — Исоқов комбинацияси муваффақиятли якунланди. «Пахтакор» яна олдинга ўтиб олди. Шундан сўнг меҳмонлар тренери ҳужумни кучайтириш мақсадида Князевни Силагадзе билан алмаштирди. Орадан беш минут ўтгач, Осянин яна ҳисобни тенглаштирди.

Ташаббусни қўлдан бермаслик керак эди. Тренер Якушин аввал Бектошев ўрнига Чувилинни, кейинроқ Исоқов ўрнига С. Мелкумовни тушириб тўғри қилди. Натижада чемпион ўйин охирларига бориб ҳимояга ўтишга, фақат қарши ҳужумда ўйнашга мажбур бўлиб қолди. Ҳужумчиларимиз рақиблар дарвозасига дадил бостириб бориб, бир неча марта хавфли вазият вужудга келтирдилар. Ўйин охиригача ҳам ташаббусни бермадилар. Лекин Кавазашвили дарвозасига бошқа тўп киритиб бўлмади. Шундай бўлсада, муҳлисларда умид учқунлари туғилди. Майдон эгалари ўтган мавсумлардаги сингари астойдил ўйнаса, нималарга қодир эканини бу сафар биринчи марта намойиш қилди. Тренер Якушин шундай ҳужум линиясини илгарироқ ишга солиши керак эди.

Шундай ютуқлар билан бирга дарвозабон Любарцев ҳали ҳам кучсизлиги, мезбонлар ҳужумни кучайтирганда ҳимоячиларимиз довдираб қолиши, ҳужумчиларимизда узоқдан дарвозани мўлжалга олиш ҳамон яхши натижа бормаётгани кўзга ташланди. Лекин бундан қатъи назар «Пахтакор» бу гал майдон эгасига хос ўйин кўрсатди. Биз ана шундай ўйинларига муштоқмиз.

М. МАНСУРОВ. Ж. ХОЛҚОСИМОВ.

Е. М. ГРИДНЕВА

Тошкент олий партия мактабининг энг кекса ўқитувчиларидан бири, 1940 йилдан буён КПСС аъзоси, КПСС тарихи кафедрасининг доценти Елена Михайловна Гриднева 11 апрелда узоқ давом этган оғир касалликдан сўнг 67 ёшда вафот этди.

Елена Михайловна 1930 йилда Саратов Давлат университетини тугатгач, ўқитувчилик фаолиятини олий ўқув юртларида дарс беришдан бошлади. Унинг ҳаёти ва педагогик фаолияти бевосита Ўзбекистон билан боғлиқ эди. Е. М. Гриднева 1941 йилдан 1944 йилгача Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг лектори бўлиб ишлади. 1946 йилдан бошлаб, то умрининг сўнгги кунларигача Тошкент олий партия мактабида КПСС тарихи кафедрасининг мудири, 1956 йилдан эса кафедра доценти бўлиб ишлай бошлади.

Е. М. Гриднева партия ва совет кадрлари тайёрлашдаги самарали фаолиятини жамоатчилик иши билан қўшиб олиб борди. Ватан олдидаги катта хизматлари учун Е. М. Гриднева Совет Иттифоқи орден ва медаллари, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланган эди.

Юксак маданият, улкан педагогик истеъдод ва ўз ишига садоқат каби хислатлари билан Е. М. Гриднева чуқур ҳурмат ва муҳаббат қозонган эди. Унинг ёрқин хотираси қалбларда узоқ сақланади.

Бир группа ўртоқлари.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — Тошкент кўрсатади. Рус тилида: 18.00 — Телеянгиликлар, 18.15 — Мультфильм, 18.40 — Олмалиқ руҳ заводи қурилишида, 19.00 — «Октябрь кунларида» (бадиий фильм). Ўзбек тилида: 20.25 — Телеянгиликлар, 20.40 — Ўн минут музика, 20.50 — Чорвадорлар учун эшиттириш, 21.20 — «ЛЕНИННОМА», 22.00 — Телетеатр: С. Гансовский. «Берлиннинг шимоли-ғарбида».

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — Тошкент. Ўқув кўрсатувлари. 20.00 — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — Тошкент кўрсатади.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 14/IV да Олтин девор, 15/IV да Олтинчи июль.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 15/IV да Ажаб савдолар, 16/IV да Бахт тўйи (билетлар сотилган).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Лилипутлар иштирокида джаз оркестри гастроллари.

КИНО

Совет Иттифоқи элчиси — «МОСКВА», «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 1 да).

Муҳаббатнома (2 серия) — «ЧАЙКА» (кундуз соат 2 ярим, 5, кеч 7 яримда), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 3, 5 ярим ва кеч 8 яримда).

Ғалати Йегудил Хламида — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 2, кеч 9.45 минутда).

Кечиккан гуллар — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Қизларни олмаймиз — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 4, кеч 6 ва 9 да).

Раққоса — «МОСКВА» (кундуз соат 5 да).

БАЛИҚЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!
16 АПРЕЛДАН 31 МАЙГАЧА

кўл, дарё ва сув омборларида ҳар турли йўл билан балиқ овлаш

ТАҚИҚЛАНАДИ

Спортчи ва ишқибоз балиқ овловчиларга «Узбекрибвод» ажратган участкаларда битта қармоқ билан балиқ овлашга рухсат берилади (балиқ хўжалиги миқёсида бўлмаган кўлмакларда).

«Узбекрибвод».

Тошкент олий партия мактаби дирекцияси, партия ва касаба союз ташкилотлари КПСС тарихи кафедрасининг доценти, 1940 йилдан буён КПСС аъзоси

Елена Михайловна ГРИДНЕВАнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдиради ва марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади.

ШАХМАТ

САККИЗ МИНГ РАҚИБ

«Комсомольская правда» газетаси ҳар сешанба куни «Спасский — газетхонлар мусобақаси» деган рубрика остида жаҳон чемпиони билан газетхонлар ўртасидаги «пинҳоний» учрашувларга оид материаллар бериб бормоқда. Мусобақани очиш маросими бош редакторнинг хонасида бўлиб ўтди. Узун столда одатда редколлегия аъзолари ўтиради. Бу сафар уларнинг ўрнини шахмат тахтаси эгаллади. Борис Спасский тахта ёнига ўтириб биринчи юришни бошлади. У шоҳ олдидаги пиёдани икки «қадам» суриб қўйди-да, жилмайиб деди:

— Мен бу юришни «Комсомольская правда»нинг шахмат клубига бағишлайман, «Е2-Е4»!

Бу ғалати мусобақани ўтказиш шарти шундай. Ўйин икки тахтада бирваракайига олиб борилади. Биринчи партияда газетхонлар қоралар билан, иккинчи партияда эса оқлар билан ўйнайдилар. Газетхонларнинг юришлари ва жаҳон чемпионининг уларга жавоби ҳафтада бир марта эълон қилинади. Газетхонларнинг юриши берилган овознинг кўплигига қараб белгиланади. Ўйинга хоҳлаган пайтда қўшилавериш мумкин. Мусобақа юришларнинг энг кўп сонини кўрсатган юз қатнашчи жаҳон чемпионининг муҳри босилган мукофот билан тақдирланади.

Шуниси қизиқки, жаҳон чемпиони рақибларининг сони жуда тез кўпайиб бормоқда. Агар Спасскийнинг биринчи юришига 2872 газетхон жавоб қилган бўлса, иккинчи юришига 6294 киши, учинчи юришига эса 7874 шахмат муҳлиси жавоб берди. Жаҳон чемпионининг тўртинчи юришида «Комсомольская правда» саккиз мингдан зиёд хат олди.

Редакция ҳозирча жаҳон чемпиони билан ким ўйнаётганлиги ҳақида тўлиқ тасаввур га эга эмас. Яқин орада махсус анкета тарқатилади. Мусобақанинг ҳар бир қатнашчиси шу анкетада ўзининг ёши, машғулоти ва спорт разрядини кўрсатади. Анкетага келган жавобларнинг натижалари газетада эълон қилинади. Лекин ҳозирданоқ шуни айтиш мумкинки, ўйинда бепоён Ватанимизнинг ҳамма бурчагида яшаётган шахматчилар қатнашмоқдалар. Редакция Норильск ва Ереваидан, Владивосток ва Ужгороддан, Тошкент ва Магадандан, Калининград ва Якутскдан, Рига ва Целиноградцан хат ва телеграммалар олиб турибди. Жаҳон чемпиони билан айрим шахмат муҳлислари қатори бутун коллективлар — Сахалин областидан «Буря» шахмат клуби, Иркутск областидан Нижнеудин геология экспедицияси ва бошқалар беллашмоқдалар. Шахмат юришлари кўрсатилган хатлар ҳатто чет эллардан ҳам келмоқда.

Албатта бу хат ва телеграммаларни умумлаштириш осон эмас. Уч кишидан иборат ҳисоб комиссияси юборилган таклифларни жума куни ҳисоблашга киришиб уни душанба куни якунлайдилар. Газетхонларнинг кўпчилиги томонидан кўрсатилган юриш телефон орқали Борис Спасскийга айтилади. Жаҳон чемпиони газетхонларнинг юришларини билгач, дарҳол жавоб қайтаради. Шундай қилиб, ўйин давом этаверади.

Ўйиннинг қизғин курашлари ҳали олдинда. Кураш шиддатли ва қизиқ бўлиши турган гап. Биринчи партияда газетхонлар қоралар билан сицилианча ҳимояда ўйнашди, иккинчи партияда жаҳон чемпиони эски ҳинд ҳимоясида тўхтаб турибди...

Виктор ХЕНКИН, спорт мастери, (АПН).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 333793. Редактор ўринбосарлари — 337914, 339323, Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283, Партия турмуши — 333469 Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455 Халқаро ҳаёт — 331216. Саноат капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 337221 Фан мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347 Оммавий ишлар ва хатлар — 338679, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85. Бухоро 3—31—42. Қарши — 38—42. Нукус — 42—62. Самарқанд 31—972. Термиз 23—27. Урганч 34—55. Гулистон — 22—09.

№ Г. — 87. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Р. 02425.